

Historien om Ehlershemmet

Historien om Ehlershjemmet

Udgivet af Ehlershjemmet og Historisk Arkiv for Haderslev Kommune

© 2008 Udgiverne og forfatterne

Redaktion: Bent Vedsted Rønne

Billedredaktion: Bent Vedsted Rønne

Layout og grafisk arbejde: Ove Kirketerp, Tekst & Design, Haderslev

Tryk: Haderslev Stiftsbogtrykkeri

Indbinding: J. P. Møllers Bogbinderi, Haderslev

Forsidefoto: Scan Air I/S

Hvor intet andet er nævnt er billederne fra Historisk Arkiv for Haderslev Kommune

Hvor fotografen kendes er det nævnt ved billedet

Oplag: 600

ISBN 978-87-90549-27-5

Ehlershjemmet takker for det tilskud Sydbank har givet til udgivelsen

Indhold

Forord	5
<i>af Kim Quist</i>	
Edvard Ehlers og Ehlershjemmet	7
<i>af Bent Vedsted Rønne</i>	
Ehlershjemmet i 1940'erne.	17
<i>af Irene Jørgensen</i>	
Min mor og Ehlershjemmet	19
<i>af Lone Pagh</i>	
Min tid på Ehlershjemmet	27
<i>af Margrethe Jørgensen</i>	
Små historier fra nattetid	33
<i>af Tove Pløger</i>	
Mødre med børn på behandlingshjem.	35
<i>Interview med forstander Jette Christensen i Kommunalarbejderen nr. 3, 1986</i>	
Mine 35 år på Ehlershjemmet	41
<i>af Vera Augustinus</i>	
Ehlershjemmet set med en beboers øjne anno 2006	49
<i>af Stine Graversen</i>	
Tro det eller ej	51
<i>af Kim Quist</i>	
Supplerende fotos	55

FOTO: CARSTEN RASCH

Forstander Kim Qvist, 2008.

FOTO: OVE KIRKETERP

Forord

DA JEG EN SOMMERDAG i juni 2004 for første gang kørte gennem alléen ned til Ehlers-hjemmet, kunne jeg ikke sige mig fri for at følelsen af noget ganske specielt, måtte ramme mig for enden af denne smukke løvskovsalle, der nærmest skar sig gennem skoven.

Faktisk kunne jeg mærke fornemmelsen af en vis andægtighed krydret med en vis portion ydmyghed og når så denne store gule bygning toner frem føler man sig lidt lille, og den første tanke der kom til mig var: “Her må gemme sig en lang historie”.

Da jeg så året efter, i 2005, faktisk ved fejringen af husets tilblivelse i 1925, fandt ud af at ingen havde nedskrevet husets samlede historie, blev jeg helt vemodig og tænkte: “Der må handling til”. Således inspireret iværksatte jeg i 2005 en proces, som skulle tilvejebringe et skrift som beskrev dele af husets lange stolte historie.

Vores samfund gennemgår med hastig kraft massive omvæltninger. Ja, dagligt vælter der forandringer ind over os. I sådanne forandringstider berører det mig dybt at opleve at der tilsyneladende er kulturer som, uanset forandringens vinde, stadig følger med tiden og samtidig fastholder en stærk grundlæggende værdi til gavn for andre. Næmlig det at man kan fastholde, nu i mere end 80 år, nogle grundlæggende værdier som handler om omsorg, social forståelse, medmenneskelighed krydret med en konstant trang til at hjælpe de svageste samfundsborgere. Disse værdier og tanker er i sig selv noget af det smukkeste. Og en historie med dette indhold bør naturligvis fortælles.

Jeg håber hermed at børn, familier, nuværende og tidligere personale vil føle trang til at læse denne bog og ved samme lejlighed tænke: “Jeg har eller er en del af denne smukke historie, den kan vi godt være stolte af”. Således forstår jeg selv min egen følelse af ydmyghed og andægtighed over for dette smukke sted, ikke blot dets fysiske placering, men også det smukke menneskesyn der ligger bag. Som et andet trylleslag føler jeg mig ikke længere lille, men stor.

*Mange tak til alle bidragsydere.
God læselyst
Forstander Kim Qvist*

Postkort fra 1930'erne.

Edvard Ehlers og Ehlershjemmet

af arkivchef
Bent Vedsted Rønne

PROFESSOR EDVARD EHLERS (1863-1937) ansat ved Københavns Kommunehospital tog under 1. Verdenskrig initiativ til oprettelsen af det første såkaldte Welanderhjem, der efter svensk forbillede havde til formål at pleje, observere og behandle børn med medfødt syfilis. Et problem, der fra 1890'erne var blevet mere synligt med byernes vækst.

Den borgerlige offentlighed valgte i det store og hele at fortie og benægte problemerne med kønssygdomme. En kreds af læger og kvindeforkæmpere stiftede i 1902 organisationen Dansk Forening til Kønssygdommenes Bekæmpelse, der blandt andet talte for 'seksuel uddannelse af alle mødre, således at de til gengæld kunne instruere deres døtre i legemlig renhed'. Tidens moral og tabuer forsøgte foreningen at påvirke gennem en mere rationel og nøgtern holdning til seksualitet og kønssygdomme. At få syfilis var nok en ulykke, men ingen vanære.

Syfilis var en af de værste kønssygdomme, man kunne få. Den gravide kvinde mistede oftest fosteret - og blev barnet født var sandsynligheden for medfødt syfilis stor. At det var et problem, viser tal fra begyndelsen af 1900-tallet, da mere end én ud af 100 levende fødte havde syfilis. Spædbørn med medfødt syfilis overlevede sjældent. Godt 80-90% af graviditeterne

endte med, at kvinden tabte barnet, og af de børn, der blev født, døde 50% inden for det første leveår.

Dertil kom, at kvinderne ofte tilhørte den dårligst stillede gruppe i byerne. Efter at børnene var blevet hjulpet, kom de tilbage til moderen - som regel kom barnet tilbage på hospitalet igen, eller det døde! Denne dystre baggrund fik som nævnt en række læger, med professor dr.med. E. Ehlers i spidsen til at forsøge at hjælpe kvinderne og børnene.

Edvard Ehlers var meget påvirket af den svenske professor Edward Welander (1846-1917), der i december 1900 åbnede det første hjem for børn med medfødt syfilis. Tilsvarende hjem blev oprettet i de andre nordiske lande, samt i Berlin og Wien. Prof. E. Ehlers skrev om baggrunden for hjemmene: "Hvad skulle det dog blive til med saadanne Børn, som intet ordentligt Hjem havde, som ikke havde en kærlig Moder til at pleje Staklen, som jo selv manglede Ord til at beklage sig over den uforskyldte Sygdom, der var paaført dem? Der måtte skaffes et Hjem, som kunde sikre Patientens fremtidige Behandling og derved spare Samfundet for senere Udgifter til Blindeinstitut, Aandssvagehjem eller Sindsygeanstalt, og som samtidig kunde sikre Plejehjem og Plejemødre mod den smittefare, som disse Børn frembød, hvor de blev anbragt uden Advarsel. Vi

Fra indvielsen af Ehlershjemmet i 1954. Fra venstre ses amtslæge Lauritsen, fru Kloppenborg-Skrumsager, stiftskasserer J. Wildfang, kontorchef Holger Horsten, stiftsamtmænd J. Pinholdt, Margrethe Pagh-Madsen, ukendt, sognerådsformand M. Neumann, frk. Damgaard-Thygesen og overinspektør Skjerbæk.

har set mange og uhyggelige Eksempler paa den Skade, saadanne Plejebørn har anrettet i intetanende Familier”.

I 1913 tog prof. Ehlers initiativ til indsamling af midler til opførelsen af et Welanderhjem. Med enkedronning Louise som protektor blev der i løbet af kort tid indsamlet tilstrækkeligt med midler til opførelsen. I august 1916 indviedes Welanderhjemmet på Bispebjerg med plads til 52 børn. På Welanderhjemmet ved Bispebjerg Hospital fik læger og forskere mulighed for på nærmeste hold at betragte sygdommens barske manifestationer, der senere kom til at lægge grunden til et forebyggende og lindrende arbejde. De, der overlevede fik en svær tilværelse; derfor var det også hjemmets opgave at give børnene en bedre start på livet. Behandlingen kunne tage flere år! En statistik over de første 100 børn, der var på Welanderhjemmet, viser, at de 22 af børnene døde kort efter, 37 børn var normalt fungerende, mens 28 blev benævnt som sinker og 13 som imbecile.

I 1918 donerede grosserer Bror Carlson en større pengegave til Welanderhjemmet, der indrettede et nyt hjem i Helsingør, benævnt Prinsesse Ingeborgs Welanderhjem, med plads til 30 børn.

Det tredje Welanderhjem

Sønderjyllands genforening med Danmark i 1920 bragte hurtigt spørgsmålet frem om hvorledes, man ville takle det forhold, at syfilis var langt mere udbredt dér, end i resten af landet. Behovet for et tredje hjem placeret i Sønderjylland blev allerede i efteråret 1919 taget op af Den Sønderjyske Fond, der nedsatte Udvalget for Welanderhjemmet i Sønderjylland med professor dr. med E. Ehlers som formand.

Den Sønderjyske Fonds tilgang var at købe og efter-

følgende skænke Welanderhjemmene en bygning i det sønderjyske. Fonden havde dog først haft en villa i Aabenraa med i overvejslen, men valgte at bygge et helt nyt hjem. Fonden modtog i april 1921 et andragende om køb af en strandparcel på 1,5 ha. ved Kjelstrup Strand tilhørende gårdejer H. P. Jessen, Nørre Vilstrup, til opførelse af et børnehjem. Fonden havde tidligere købt nabogrundstykket til Børnenes Helsehjem.

Udvalget fik tilknyttet kontorchef Otto Falster ved Københavns Kommunes Hospitalsdirektorat og frk. Post, som var plejemoder ved Welanderhjemmet som rådgivere. Arkitekt Peter Gram tegnede det nye Welanderhjem, der fik navnet Ehlershjemmet efter prof. E. Ehlers. Peter Gram stod for kontakten mellem udvalget og bygmester Johs. Hansen, Katrinedal ved Bryrup. Det var rådgivende ingeniør P. A. Fenger fra Den sønderjyske Fond, der tog de endelige beslutninger ved opførelsen og indretningen af hjemmet, efter samråd med Ehlershjemmets første forstanderinde Kirstine Sørensen.

Ehlershjemmet blev allerede den 2. juli 1924 omtalt således: “Det er jo ikke et almindelig Hus som vi her bygger, dette Hus bygges i Menneskekærlighedens Navn og det skal være et Menneskekærlighedens Hus; jeg vil udtale Ønsket om, at det maa blive et godt Hus og et godt Hjem for de ulykkelige Børn, som kommer her, og at der stedse maa findes Offervillie til at opretholde dette Hjem til Held og Lykke for dets Beboere”. Trods dette blev Ehlershjemmet af det tyske mindretal brugt som et udtryk for en lavere moral hos danskerne. Men syfilis kendte ikke forskel på en dansk- eller tysksindet krigsdeltager under 1. Verdenskrig; antallet af syfilissmittede var tre gange så højt i Sønderjylland som i resten af Danmark.

Den hvide bygning i skoven ved Kjelstrup Strand - Ehlershjemmet - kunne ved indvielsen den 6. maj 1925

Margrethe Pagh, fotograferet i 1979.

modtage seks piger til behandling; sidst på året var der 11 børn. Hjemmet var beregnet til sønderjyske børn; men der var blandt mødre til børn med medfødt syfilis endnu skepsis. Der blev også modtaget børn fra dansksindede familier i Flensborg. Ehlershjemmet var på mange måder flagskibet blandt Welanderhjemmene, for her var de rigtige betingelser for at få børnene helbredt hurtigt til stede; det var et kystsanatorium ved skov og strand. I en årrække modtog Ehlershjemmet hver sommer seks ældre piger fra Welanderhjemmet på Bispebjerg, der trængte til et 3-4 måneders kurophold.

De tre institutioner arbejdede sammen, således modtog Welanderhjemmet spædbørn og ældre piger, Prinsesse Ingeborgs Hjem kun ældre drenge og Ehlershjemmet spædbørn og ældre piger, der havde fået den første behandling på et sygehus.

Fra maj 1925 til september 1951 optog Ehlershjemmet 297 drenge og piger, hovedsagelig fra Jylland; fra

1940 begyndte man også at optage spædbørn. Ehlershjemmet havde fra sin begyndelse en vigtig opgave i at uddanne barneplejersker. Uddannelsen blev påbegyndt på Ehlershjemmet, hvor den unge kvinde var i 1 1/2 år; derefter var hun et år på Welanderhjemmet.

Welanderhjemmene blev med de nye medicinske landvindinger inden for kønssygdomme med tiden ikke længere nødvendige. Afgørende var indførelsen af penicillinbehandling i 1948. Allerede i 1937 var Prinsesse Ingeborgs Welanderhjem blevet lukket. En lukning af Ehlershjemmet var fremme i april 1940, men dette blev ikke til noget. I 1951 kom turen dog til Ehlershjemmet, og i 1954 blev Welanderhjemmet på Bispebjerg også lukket.

I de 27 år Ehlershjemmet var en del af Welanderhjemmene, var der kun to forstanderinder, Kirstine Sørensens og Christiane Andersen.

Spædbørnehjemmet - Ehlershjemmet

Kort før den endelige lukning af Ehlershjemmet i 1951 blev der arbejdet med planer om at overdrage bygningerne vederlagsfrit til Børnenes Helsehjem. I august 1950 var Børnenes Helsehjem allerede langt fremme med planerne om at drive et nyt hjem, da bestyrelsen, der siden 1947 havde gjort et stort arbejde for sydslesvigske børn, ville støtte arbejdet med udsatte børn; men den nødvendige økonomi var ikke til stede, og bygningerne blev derfor i 1953 overtaget af Socialministeriet.

Efter en istandsættelse af bygningerne blev det nye spædbørnehjem indviet den 21. oktober 1954 og fik samtidig officielt navnet Spædbørnehjemmet Ehlershjemmet. Der var fra Socialministeriet givet tilladelse til at have 26 børn i alderen 0-2 år; men behovet voksede, og Ehlershjemmet modtog derfor også børn i skolealderen.

Børneforsorgsloven af 1948 lagde rammerne for børneinstitutionerne, således kunne et spædbørnehjem ikke oprettes eller drives af private. Spædbørnehjemmet Ehlershjemmet var derfor en selvejende institution med en bestyrelse på syv personer. Det blev sygeplejerske Margrethe Pagh-Madsen fra Kolding, der også var uddannet barneplejer fra Fuglehøj, der kom til at

indrette og udvikle det nye spædbørnehjem. Margrethe Pagh-Madsen løste op for den noget stramme indretning, der tidligere bestod af sovesale for børnene for i stedet at opdele børn og personale i såkaldte familiestuer med fire-fem børn i 1-3 års alderen og to ansatte på hver stue.

Ehlershjemmet fik allerede i 1954 til opgave at stå for

Spædbørnehjemmet Ehlershjemmet tog sig fra 1954 af børn i alderen 0-3 år. Billedet er fra 1966.

PRIVATFOTO

adoptioner. Forstander Margrethe Pagh-Madsen eller 1. assistenten hentede børn, der skulle bortadopteres på de sønderjyske fødeafdelinger. Dette skete oftest på barnets fjerde levedøgn; moderen havde ikke set barnet og fik heller ikke nogen oplysninger om, hvem, der adopterede barnet. Der blev tilknyttet en ansat til barnet, der fulgte og observerede det gennem de tre-fem måneder, som var den tid, moderen havde til at beslutte den endelige bortadoption. Det ægtepar, der ønskede at adoptere et barn opholdt sig tre-fire dage på Ehlershjemmet, hvor de fik mulighed for at være sammen med barnet - og ikke mindst var der mulighed for, at hjemmet kunne se om forholdet mellem barnet og dets kommende adoptionsforældre var godt.

Børn fra Ehlershjemmet og dermed Sønderjylland kom næsten altid til Sjælland. Antallet af bortadoptioner lå

Kongebesøg på Ehlershjemmet 0.1927. I dørbåningen forstander frøken Christiane Andersen, kaldet 'Moster', derefter kong Christian d. 10 og dr. Alexandrine, kronprins Frederik og professor Ehlers.

FOTO: HISTORISK SAMFUND FOR SØNDERJYLLAND

årligt mellem to-tre børn. Helt frem til bilstandsloven i 1976 blev der ikke ydet nogen form for støtte eller hjælp til de unge enlige mødre; derfor valgte mange at bortadoptere barnet - der var heller ikke mulighed for abort på dette tidspunkt. Eneste hjælp til unge mødre var modtagelsen af en hjælpepakke fra Mødrehjælpen.

De børn, der opholdt sig på Ehlershjemmet og ikke kunne bortadopteres, blev ved 3-4 års alderen anbragt på Sønderjysk Fonds Børnehjem eller på Erlev Børnehjem. Udviklingshæmmede kunne, indtil de blev 5-7 år blive på Ehlershjemmet, hvorefter de kom på institutionen Ribelund ved Ribe.

Den samfundsmæssige udvikling efter 1945 førte til, at det offentlige - stat, amter og kommuner - påtog sig en lang række velfærdsopgaver f.eks. gratis helbredsundersøgelser af børn, husmoderafløsning, børnehaver og vuggestuer. I 1964 blev det et lovkrav, at kommunerne bl.a. skulle sikre, at der var daginstitutioner, således at kvinderne havde mulighed for at tage og passe et arbejde. Som en konsekvens af dette blev behovet for døgninstitutioner faldende, da der i kommunerne blev stillet andre muligheder til rådighed for de enlige mødre.

Ehlershjemmet ændrede sig i takt med, at der kom nye opgaver til. I den omstillingsproces, der skete i det danske samfund i 1970'erne, var det børnene og deres tarv, der var det centrale i Ehlershjemmets virke.

Opholdssted for kvinder og børn

I forbindelse med bilstandslovens ikrafttræden den 1. april 1976, overgik Ehlershjemmet fra Socialministeriet til Sønderjyllands Amt, og de gamle bestemmelser fra Den Sønderjyske Fond blev ændret således, at amtet 'forpligtiger sig at anvende den overdragne ejendom til sociale formål, fortrinsvis til gavn for sønderjyske børn'.

Sønderjyllands Amt fik også overdraget Den Sønderjyske Fonds Børnehjem på Vilstrupvej og Børnenes Helsehjem, hvorimod Erlev Børnehjem blev nedlagt efter opfordring fra Socialstyrelsen.

Omstruktureringen førte til, at Ehlershjemmet nu fik to funktioner; dels skulle det fortsat tage sig af spædbørn og som en ny funktion også af mødre med spædbørn. I marts 1979 var der 20 børn og 6 mødre samt 22 ansatte knyttet til institutionen. Fem år senere opholdt der sig 17 børn og 13 mødre for en periode mellem tre og seks måneder.

Efter 32 år som forstander gik Margrethe Pagh-Madsen i 1986 på pension; hun blev afløst af socialrådgiver Jette Christensen, der fortsatte det arbejde, Margrethe Pagh-Madsen havde igangsat med enlige kvinder. Med Jette Christensen blev der for alvor sat fokus på de socialpædagogiske tiltag overfor mødrene.

Et hittebarn

I 1973 blev Haderslev og Ehlershjemmet landskendt da en ung fortvivlet mor efterlod sit nyfødte barn i trappeopgangen til Ryes Møllevej 2. Det knap en dag gamle pigebarn blev fundet af en beboer den 5. februar 1973. Barnet blev bragt til Ehlershjemmet, imens politiet og de kommunale myndigheder forsøgte at finde frem til moderen, dog uden held. Forstander Margrethe Pagh-Madsen tog sig af den lille, der blev kaldt for Majbritt; hun blev midtpunktet for de 14 andre børn.

Mange henvendte sig til myndighederne og Ehlershjemmet for at adoptere Majbritt, men som praksis var skulle pigen og de kommende forældre først observeres før en adoption kunne foretages. Majbritt blev, som de fleste børn på Ehlershjemmet, adopteret af et sjællandsk ægtepar og fik efterfølgende pigenavnet Charlotte.

Nye tiltag

Ved udgangen af 1990'erne løste Ehlershjemmet en række opgaver primært for kommunerne i Sønderjylland. Institutionen omfattede to afdelinger - en børneafdeling for anbragte børn og en familieafdeling for forældre med børn. Der var 25 pladser og 32 ansatte, heraf 22 pædagogiske medarbejdere. I en liste over personalets kompetencer nævnes: observation af anbragte børn; observation af forældre og forældre/barn-samspil; observation og vurdering af forældreevne; omsorg, pleje og træning; samtalerterapi; adfærdstræning og -regulering; rådgivning, vejledning og oplysning; netværksarbejde; botræning i institutionens lejlighed; efterbehandling i familiernes eget hjem; udslusning til støtte- og plejefamilier.

Efter års forsinkelser fik Ehlershjemmet i 1999 en tiltrængt udvidelse - Børnehuset Lille Ehlers, der gav den nødvendige plads til de anbragte børn. Der var tale om en 280 m² stor pavillon med bl.a. fællesrum, mødelokale, køkken-alrum, småbørnsrum og musikrum. Der blev arbejdet med faste rammer overfor beboerne. Hverdagen for specielt børnene skulle sikre tryghed og stabilitet; noget som de manglede og savnede. Familieafdelingen var med til at skabe rammerne om det at stå op, spise morgenmad, lege, få besøg af forældrene m.m. I 2002 var der anbragt ti børn i alderen nul til otte år. Hvert barn havde en handlingsplan fra den kommune, der havde anbragt barnet. Efter en periode på Ehlershjemmet kom nogle tilbage til familien, nogle i familiepleje, mens andre blev overtaget af en anden institution.

Sønderjyllands Amt satte i 2001 fokus på gravide med misbrugsproblemer. Et særligt familiesamråd blev oprettet for at løse op for de tunge sociale problemer og psykiske lidelser denne gruppe var ramt af. Ehlershjemmet

Barneplejersker på Ehlershjemmet, 1966.

fik til opgave at stå for den særlige indsats over for gravide misbrugere og misbrugere med spædbørn; derfor var tre-fire af opholdspladserne forbeholdt misbrugere.

Jette Christensen var i 17 år leder af Ehlershjemmet, og i 2004 blev hun afløst af folkeskolelærer og konsulent Kim Qvist, der tidligere havde været med til at

starte det private behandlingssted Under Kastanien for svage unge.

Indsatsen overfor børn, der er kommet i klemme, er i dag delt på tre områder - døgninstitutioner, opholdssteder og familiepleje. Mens døgnpleje er et offentligt tilbud, er opholdstederne typisk private institutioner. I 2004 måtte Ehlershjemmet konstatere, at kommunerne benyttede institutionen mindre på trods af, at en ny behandlingsstrategi havde frembragt gode resultater. Børnene havde et kortere, men mere intensivt ophold på Ehlershjemmet, hvorefter de blev sendt ud i en mindre, men mere hensigtsmæssig behandling. Den nye behandlingsform førte ikke som forventet til, at kommunerne anbragte flere børn på institutionen; derfor skar Sønderjyllands Amt normeringen på børneafdelingen ned fra ti til ni pladser.

Observations- og behandlingsinstitution for forældre og børn

Med nedlæggelsen af amterne i forbindelse med kommunalreformen i 2007 blev Ehlershjemmet overtaget af Haderslev Kommune.

En fond, den selvejende institution Ehlershjemmet, blev oprettet med det formål at overtage den kommunale døgninstitution Ehlershjemmet. Dette skete på baggrund af, at institutionen under Kim Qvist ledelse ændrede karakter, således at institutionens kerneydelser rakte ud over Haderslev Kommune og Region Syddanmark.

Omstillingen til privat opholdsted omfattede det socialpædagogiske opholdssted Børnehuset for 12 børn i alderen 0-10 år på Ehlershjemmet, det private botilbud Familiehuset til familiebehandling med i alt 13 pladser på Fælleshave, samt Ehlershjemmets eksterne afdeling for ambulante tilbud som pædagogisk rådgiv-

FOTO: HISTORISK SAMFUND FOR SØNDERJYLLAND

En stue på Ehlershjemmet o.1928.

ning og støtte, terapeutiske samtaler og supervision.

Til Børnehuset var der tilknyttet 23 stillinger, til Familiehuset 17 stillinger og til den eksterne afdeling tre stillinger. ■

Postkort fra 1930'erne.

Ehlershjemmet i 1940'erne

af Irene Jørgensen
Ansæt på Ehlershjemmet fra 1948 til 1950

FORSTANDERINDE CHRISTIANE ANDERSEN, blev altid kaldt for 'Moster'. Hun var et dejligt menneske for sine børn, som hun kaldte 'mine små'. De ansatte var glade for Moster og havde stor respekt for hendes dygtighed, hendes retfærdighed og varme omsorg for både store og små.

Der var tre etager - kælder, stue og første sal, hvor der også var badeværelse og skyllerum. På første sal havde eleverne deres værelser; her havde Moster også sin private dagligstue, sit soveværelse og et lille tekøkken.

I kælderen var der et køkken med spiserum til kokkepige og tre unge husassistenter samt to vaskekoner, der kom fra Vilstrup. Siden blev vaskekonerne afskaffet, og de tre husassistenter skiftedes til at klare opgaven med vask, stryging og reparation. I kælderen var desuden et depotrum til opbevaring af køkkensvarer, som Moster holdt godt øje med; derudover var der opvaskerum, vaskerum, strygerum og andre rum.

I spiserummet kom Moster hver formiddag ned til frokost; ellers spiste hun sammen med eleverne. Stue-

en var forbeholdt til spisestue for Moster og eleverne og opholdsstue for de ansatte; her var der også tre spædbørnsstuer samt badeværelser, skyllerum og kontor. Man skulle spørge om lov til at gå ind på kontoret, hvis man ville låne telefonen eller skulle ind for at gøre rent.

På kontoret kom amtslæge Lauritzen to gange ugentligt; fra kl. 10.00 til 12.00 tilså han børnene, hvis der var opstået problemer med sygdom eller andet. De

PRIVATFOTO

Under 2. Verdenskrig var taget afmærket for at forhindre bombeangreb.

omkringboende fik også lov til at komme hos ham, de dage han var der, hvis de havde noget at spørge om. Derefter tog han på sygebesøg.

Når børnene havde fået deres middagsmad, kom de ud i haven i en pavillon, hvor der var opstillet trævugger til de mindste - de var altid under opsyn. Alle madrasser skulle ryddes ind, når børnene havde sovet. De større børn kom med til stranden, eller man gik tur med dem. Man skulle spørge om lov til at tage lange bukser på, hvis det var koldt.

Der var ansat en altnuligmand - Marius Hadberg - som passede dels haven med diverse grøntsager, dels centralfyret. I haven dyrkedes alle slags grøntsager og kartofler, så institutionen var selvforsynende. I bærsæsonen blev alle barneplejerskeeleverne bedt om at hjælpe til - selv hybenbuskene langs Vilstrup og Diernæs strand blev udnyttet.

Man holdt hest og vogn sammen med Helsehjemmet; hver dag kørte Marius til Vilstrup for at hente varer hos købmand og slagter samt på mejeriet. En gang om måneden blev to piger sendt afsted med penge for at betale regninger de forskellige steder. ■

Helga Hadberg med et af hjemmets børn, o.1950,

Min mor og Ehlershjemmet

af Lone Pagh

EHLERSHJEMMET blev købt og oprettet af Sønderjydsk Fond. I 1954 blev hjemmet indviet som spædbørnehjem og havde på dette tidspunkt to børn boende, hvoraf jeg var det ene. Hjemmet var da overgået til en statsejet institution og da det havde stået tomt i en periode, skulle der en større reovering i gang, inden bygningen igen kunne tages i brug. I den forbindelse har min mor, Mette Margrethe Pagh Madsen fortalt, hvordan hun deltog i den allerførste fase af reoveringsarbejdet.

Da hun kom på Ehlershjemmet i 1953, manglede der en hel del udstyr, for at en hverdag kunne fungere. Derfor tog hun, med bestyrelsens 'velsignelse', på flere shoppingture til København og købte ind i Magasin Du Nord. Der manglede alt lige fra køkkengrej til sengelinned, gardiner og håndklæder i både store og små størrelser m.m. Min mor har også fortalt, at der var hundekoldt og meget snavset overalt og stedet bar selvfølgelig præg af at have stået længe ubenyttet hen. Nu var her fuldt af håndværkere, hvilket betød at hele huset lignede en byggeplads.

Offentlige transportmidler i området fandtes ikke, så den kollektive trafik bestod af et par cykler samt en taxavognmand i Haderslev. Ehlershjemmet havde en fast aftale med den flinke vognmand hr. Ravn, som altid

kunne komme og hente og bringe folk, når de skulle til byen. Jeg husker, at jeg som barn havde været i Haderslev og handle med min mor. Vi gik sammen op på Aabenraavej, hvor hr. Ravn boede og så blev vi inviteret på kaffe i privaten, inden vi blev kørt hjem. Jeg tror også at en af grundene til at min mor så hurtigt fik bil, var at der hverken gik tog eller bus til Sdr. Vilstrup Strand. I slutningen af 50'erne købte hun sig en Opel - det bilmærke holdt hun fast ved, med undtagelse af en Vauxhall coupé, indtil hun købte sin sidste bil i 1999.

Bestyrelsen

Ehlershjemmet havde en bestyrelse eller et tilsynsråd, som bestod dels af kommunale folk, dels af stiftamtmand J. Pinholt samt kredslegen dr. Lauritzen fra Haderslev. Hvert år holdt man hjemmets fødselsdag den 14. juli, som faldt sammen med Bastilledagen, det blev altid nævnt af Pinholt.

Bestyrelsen bestod derudover af fru Kloppenborg-Skrumsager, stiftskasserer Lorents Wildfang, sognerådsformand Marcus Neumann og fru overretssagfører Manthey Wagner.

Ud over at være et spædbørnehjem, skulle Ehlershjemmet også fungere som uddannelsesinstitution for den etårige barneplejeruddannelse.

Og med tiden kom der flere børn og mere personale og der kom mere struktur i hverdagen. Børnene boede på familiestuer, hvor der var masser af legetøj, tre til fire senge, et lille bord og små børnestole. Her fik de frugt og saft om eftermiddagen, hvis man ikke var ude i haven eller ved stranden. På en almindelig hverdag var man næsten altid ude, uanset hvordan vejret var.

PRIVATFOTO

Barneplejeruddannelsen

Barneplejerskerne bar altid uniform, når de var på arbejde. Uniformen bestod af en blå kittel, hvidt forklæde, hvid krave samt hvid kappe. Når man var blevet uddannet som barneplejerske, fik man lov til at gå med den blå barneplejernål, som bevis på at man havde fået sin autorisation.

Der blev uddannet barneplejersker på Ehlershjemmet indtil uddannelsen blev afløst af pædagoguddannelsen, herefter kom der studerende fra seminariet i praktik. Men under den gamle uddannelsesordning, skulle barneplejerskerne have undervisning i anatomi, lidt sygdomslære og psykologi. Dette foregik på Ehlershjemmet i efterårs- og vinterhalvåret.

Kredslæge dr. Lauritzen og senere kredslæge dr. Nielsen underviste i anatomi og sygdomslære. I psykologi kom der en psykolog, Kurt Kristoffersen, fra Haderslev og underviste. Men barneplejeruddannelsen skulle også indeholde en kreativ del, så derfor var der hyret en børnehavelærerinde, Anni Højbjerg Larsen. Hun kom fra Aabenraa i sin Volvo i al slags vejr og altid i højt humør. Til trods for en børnelammelse, som gjorde at Anni Højbjerg Larsen var ret gangbesværet, havde hun taget turen i bil tværs over USA og kørt gennem Harlem og vi taler om begyndelsen af 60'erne.

Jeg husker hende som en fantastisk person og en god storyteller, som virkelig kunne formidle kreative idéer, og her fik jeg lov til at deltage. Jeg glædede mig altid helt vildt til hendes besøg. Der var alt fra stoftryk, syning til leg med ler. Der var kreative udfordrin-

Den lille familiegruppe er klar til en skovtur, o.1965.

ger i arbejdet med værdiløst materiale, som de kaldte det f.eks. at skabe et dukkehus ud af en skotøjsæske. Men al den her lærdom skulle jo afsluttes med en eksamen, hvor eleven fik sit eksamensbevis og den blå barneplejernål. Der blev afholdt en mundtlig eksamen i de teoretiske fag og givet karakter. Eksamen blev afsluttet med en fest samme aften hvor overrækkelse af nålen samt en æske chokolade blev foretaget af stiftamtmand Pinholt. Herefter fik man en fin middag og drak vin. Nogle gange fik vi bl.a. dyreryg. Det var et af rådyrene, som var blevet skudt i den skov, der hørte til hjemmet.

Ledelsesstil på Ehlershjemmet

Jeg husker og fornemmer stadig den første rigtige sommerdag i året, hvor solen stod højt på himlen, skoven nyudsprunget og havets glitren, så blev der dækket

morgenbord til 30 personer. Børn og voksne sad der ved det store, lange bord og spiste morgenmad akkompagneret af fuglekvidder og stille bølgeskulp. Når morgenmaden var spist blev der sunget højt fra Højskolesangbogen, mens solens stråler ramte Lillebælt og til lyden af en enkelt fiskekutter, der kom tøffende i et adstadigt tempo ude på vandet.

Efter morgenmaden, tandbørstning og pottetur for de mindste, gik man tur eller blev puttet til en lur ude i liggehallen. Her sov børnene til middag, både sommer og vinter med vagtskifte af personalet, indtil de skulle spise frokost ved 12-tiden. Om eftermiddagen var de ude når vejret ellers tillod det og det gjorde det faktisk det meste af året. For man klædte sig bare på til skovtur, strandtur eller til at lege ude i haven. Der var fem punkter som min mor indførte og holdt fast ved. Nemlig faste sengetider, faste spisetider, masser af

Børnene leger med hunden i baghaven sammen med assistent Erna Larsen, o. 1965.

PRIVATFOTO

frisk luft, sund og nærende kost og så nærhed.

Ud over at indføre traditionerne på Ehlershjemmet, som faktisk blev holdt indtil min mor forlod sit job og gik på pension, var hun også en fantastisk organisa-

To barneplejersker med børn, o.1957.

tor. Hun havde et stort medfødt organisatorisk talent, og kunne bevare overblikket og samtidig havde hun en rigtig god intuition over for det enkelte individs behov. Min mor formåede også at skifte ledelsesstil flere gange gennem sin 31-årig karriere - hvilket nok har betydet at hun kunne holde jobbet så længe.

Min mor startede med en autoritær ledelsesstil, som jeg kan huske fra dengang jeg var ret lille, f.eks. når vi spiste middag kl. 12 var der ingen der satte sig til bords, førend forstanderinden kom og satte sig - hun kunne jo være blevet optaget af en telefon, men man satte sig ikke til bords førend hun kom ind i spisestuen. Jeg tror egentlig ikke at man syntes, at det var enormt strengt, det var jo ganske enkelt sådan. Der var heller ingen, hverken børn eller voksne, der rejste sig fra bordet, før der var blevet sagt velbekomme. Sene-re, da tiderne blev lidt mere uformelle, blev der sunget 'Tak for mad og velkommensangen', det syntes jeg var temmelig utjekket, men ungerne kunne lide det ritual.

Maden var tilberedt af de bedste råvarer med mejeriprodukter leveret direkte fra mejeriet i Sdr. Vilstrup, friskfanget fisk, som vores havemand Jørgen Hadberg leverede om formiddagen, når han kom på arbejde på Ehlershjemmet. Han var også fisker og tolder og jeg kan huske, at jeg syntes han var så flot, når han kom sejlen-de ude på vandet i sin fiskerbåd med sort tolder-kasket og splitflag agter ude. Han og familien boede nede i fiskerlejet i Sdr. Vilstrup, der boede det meste af Hadberg-familien.

Men min mor var nødt til at tilpasse sin lederstil til mere moderne tider, da der jo blev indført mere medarbejderindflydelse. Jeg kan huske, der skete en stor ændring, da der begyndte at komme seminarieuddannede personale på Ehlershjemmet. De var meget antiautoritære og meget pædagogiske. Det var nogle gange lidt hårdt for min mor, som jo egentlig havde en hel del erfaring, at skulle overlade beslutninger til et personale, som ikke altid kunne blive enige. Det betød jo, at beslutningerne nogle gange ikke blev gennemført på grund af manglende konsensus.

Jeg kan huske, at jeg nogle gange tænkte, "det er sgu synd for ungerne", at de samme unger konstant skulle udsættes for snart den ene pædagogiske idé, og snart den anden, alt efter hvilke teorier der nu lige var oppe i tiden på et børnehaveseminarium. Det var temmelig enerverende. Som barn havde man en intuitiv fornemmelse af, om folk kunne lide børn eller ej, hvilket et personale ikke kunne skjule - heller ikke selv om de havde lært nogle pædagogiske principper og teorier. Når man har med mennesker at gøre handler det i bund og grund om, at kunne lide mennesker, hvad enten det er børn eller voksne. Min mor kunne rigtig godt lide mennesker og for børnene på Ehlershjemmet, var hun et holdepunkt. Hun var der jo også altid. Hendes arbejdstid var jo døgnets 24 timer. Vi boede øverst oppe, i en funktionærbolig på Ehlershjemmet, så der var jo aldrig rigtig ro. Hun blev altid tilkaldt, hvis der var problemer med et barn eller et administrativt problem eller et praktisk problem, og hun påtog sig altid opgaven at løse problemet. Jeg husker at hun har siddet til langt ud på natten i flere dage, for at få gjort årsregnskabet færdigt til revisionen. Og det stemte altid på sidste øre.

Fætterbal

Liggehallen var jo helt perfekt til sommerfester og dem blev der holdt nogle af. Liggehallen lå i forlængelse af huset, som en stor udestue med søjler og glastag så man var ikke helt afhængig af vejrliget, da man jo kunne være under halvtaget, hvis det skulle blive regnvejr.

Jeg syntes det var lidt spændende, det der med, at der kom gæster. Jeg husker f.eks. at der en gang om året blev holdt et fætterbal, det var om sommeren. Da der jo boede en del personale på Ehlershjemmet, især mange unge piger, som var i gang med den etårige

barneplejeruddannelse, ville man gerne holde en fest, hvor man kunne invitere sin kæreste eller mand/ægtefælle med på Ehlershjemmet. Festen blev holdt i liggehallen som egnede sig fortrinligt til et sådant arrangement med øl, pølser og kulørte lamper. Så blev der

pyntet op med kulørte lamper og friske bøgegrene. Der blev sat borde og stole ud under halvtaget samt et musikanlæg, som kunne spille hele sommerhusområdet og fiskerlejet op, så var der fest i gaden.

Der danses om juletræet o.1970.

PRIVATFOTO

Skt. Hans aften

Jeg husker rigtig mange Skt. Hans aftener. Det startede altid med at vores havemand en uges tid inden sankede brænde i skoven til det store sankthansbål nede på stranden. Nogle gange havde personalet fremstillet en heks, som blev sat på bålet. Der har været lavet ret store arrangementer, hvor man har slået sig sammen med Helsehjemmet og hvor der blev opført teater og hvor man har entret med et hornorkester fra Sønderjylland. Der var gjort meget ud af disse arrangementer og det var i alle tilfælde noget der trak en masse mennesker til, også fra Sdr. Vilstrup by.

Julen

Julen var altid noget særligt, og der blev gået til den med juleforberedelserne. De større børn fik lov til at komme ned i køkkenet til Ester. Hun var chefkok og den mest effektive køkkenchef jeg har mødt, og så var børnene altid velkomne ved forskellige lejligheder, når der skulle bages eller plukkes bær og bages peberkager og det var ret hyggeligt. Der blev altid pyntet op med gran og julenisser. Jeg husker at der til hver jul kom et nissehus med lys i og en hel masse nisser der boltrede sig i det fine snelandskab.

Vores havemand gik i skoven hvert år op til jul og fældede vores juletræ, som næsten altid nåede op til loftet. Alle var med til at pynte træet, børn og personale. Omkring jul, var der nogle af børnene der kom hjem til egen familie, men ellers holdt de jul på Ehlershjemmet med juleand, ris á la mande med mandelgave og masser af gaver, høj sang og hurtig dans omkring træet - før der skulle deles gaver ud. Hvert år blev der hængt en julekalender op. Hver morgen til morgenmaden, måtte et barn så tage en pakke, det gik på skift mellem børnene.

Fastelavn

Til fastelavn blev børnene klædt ud, fik fastelavnsris og bed til bolle. Om eftermiddagen slog de katten af tønden på legestuen, der hvor juletræet altid stod i juledagene. ■

Skt. Hansbål sidst i 1950'erne.

PRIVATFOTO

Liggehallen o.1968.

PRIVATFOTO

Min tid på Ehlershjemmet

af Margrethe Jørgensen
Ansæt på Ehlershjemmet fra 1973

MIN TID PÅ EHLERSHJEMMET starter helt tilbage til efteråret 1973; hvor jeg det første halve år bor på hjemmet med en kommode - nips, beklædning og en transistorradio er alt hvad man har af ejendele. Efter en forudgående samtale med forstanderinde Margrethe Pagh, blev jeg ansat som assistent.

Jeg havde en smule kendskab til Ehlershjemmet, da jeg som ung havde været i huset hos et par sygeplejersker, der havde studeret sammen med forstanderinde Pagh, og de havde holdt forbindelse med hinanden. Pagh havde jeg så mødt som gæst hos de respektive familier, og op til flere gange havde jeg været med som barnepige til børnene, når familien var på besøg på Ehlershjemmet. Det var nok der jeg fik interessen for at blive barneplejerske. Og som 18-årig begyndte jeg på min uddannelse; det skulle være en 3-årig uddannelse; men man skulle selv sørge for praktiksteder, så det tog mig 4 år inden jeg blev færdig, og havde så 7 1/2 år som assistent, på et tilsvarende spædbørnehjem i Kolding.

Det daglige arbejde

Foruden forstanderinden, boede der assistenter og elever på hjemmet, men enkelte kom dog også ude fra. Det daglige arbejde omkring børnene var præget af de tre r'er - *ro, renlighed og regelmæssighed*, og disse

begreber sad på rygraden, efter tre år som elev.

Dagens arbejde blev nøje fulgt efter et skema, hvad enten man var i dagvagt, med fritimer midt på dagen, eller aften- og nattevagt. Arbejdet om dagen bestod i at passe og pleje børnene, samt lave mad til de spæde. Det lå forstanderinden meget på sinde, at børnene havde det godt, og at det skulle være så lig et hjem som muligt. De blev skiftet, badet, madet og leget med. Dog var der ikke det store udbud af legetøj, som findes til børn i dag, så det krævede fantasi at beskæftige børnene. Der var ikke tv, computer eller andre elektroniske spil dengang. Alle børn skulle gerne ud daglig enten på legeplads, gåtur med stor trækvogn eller dobbelte klapvogne. Det kunne være sejt at køre disse vogne. De mindre børn sov ude i haven eller i liggehallen, hvor hvert barn havde sin krybbe eller barnevogn med madras og dyne. Med til arbejdet hørte også rengøring af børnenes stuer, borde, stole, senge, legetøj og alt hvad der tilhørte børnene.

Børnene var opdelt i små familiegrupper, på forskellige alderstrin. Det hed dengang grøn, blå, rød og gul stue. Der var så ansat assistenter og elever til hver gruppe, som skulle varetage børnenes fysiske og psykiske behov. Aften- og nattevagten havde ansvaret for hele huset, men de fleste kunne også sove igennem,

blot et skift engang imellem. De små skulle de selvfølgelig give flaske efter skema. Hvad de ellers kunne nå derudover var mere praktisk: gøre rent, strikke, sy og reparere ting og sager.

Alle disse folk skulle da også have daglig kost. Så derfor var der ansat en økonomi i køkkenet til at lave den daglige mad til voksne og store børn. Dagen startede altid med fælles morgenmad. Ud over det var der hjælp til rengøring, og vask af børnenes tøj. En pedel, som stod for vedligeholdelse, både inde og ude. Der var også stor køkkenhave med grøntsager, urter, frugt og bær, kæmpe gårdsplads, legeplads og græsplæner samt blomsterbede.

Nye tider

Udviklingen var på det tidspunkt at en del arbejdskraft kom ude fra. Tiden har forandret arbejdsgangen. Men ligegyldigt hvor der var mandefald, sygdom, ferie og deslige kunne forstanderinden gå ind og afløse i kortere perioder. På lang sigt skulle der findes andre muligheder. Tiden var nu også sådan at alle var dus og på fornavn på nær forstanderinden og pedellen. Uniformerne, kappe, krave-kjolen, forklæder var skiftet ud med privat tøj. Børnenes tøj var også mere individuelt og farvestrålende. I takt med ændring i samfundsudviklingen og synet på børn, skete der i midten af halvfjerdserne en større ændring på området.

Den fri abort havde en væsentlig andel i, at behovet for spædbørnspladser faldt drastisk, hvilket også fik markant indflydelse på antallet af børn til bortadoption. Samfundsmoralen ændrede sig, begrebet 'uægte barn' ændredes til 'født uden for ægteskab' for senere helt at forsvinde som begreb. Mange spædbørnehjem blev nedlagt, da pladsbehovet var væsentligt nedsat. Andre blev omstruktureret til observations- og be-

handlingshjem for 0-7 årige, andre igen som mødre- og småbørnehjem.

Det var også markant mærkbart på Ehlershjemmet. Pludselig blev huset opdelt i to grupper - mødre og børn - og en børneafdeling for single børn. Personalet blev også opdelt. Nu var der ej heller noget der hed barneplejerske, nu hed det pædagog. Vores daværende pedel havde den opfattelse, at "pædagog er en der går med 'lilla ble' og uden brystholder". En opdeling af huset betød også store ændringer af bygningen; værelser skulle nu bebos af klienter og børn. Stuer skulle ændres, køkken og spisestuer forandres. Legeplads skulle flyttes. Nu var det ikke sådan at hjemmet lukkes og ændres. Nej, det kom i småbidder over lange årrækker, hvor tingene tog en anden form. Arbejdet skulle passes ved siden af.

En af de sjove ting var da børneafdelingen skulle forandres, derfor blev børn og personale sendt i et meget lille sommerhus nede ved Kalvø. Det var hårdt, trangt, men meget givtigt. En tid hvor der også var mange lidt dårligere stillede børn, altså retarderede. De stillede større krav til f.eks. indlæring. Jeg var da så heldig sidst i halvfjerdserne at få sådan en 'lille mongolpige i pleje', hvilket krævede helt andre ressourcer. Nu kunne jeg ikke være fuldtidsbeskæftiget nede på Ehlershjemmet mere. Store forandringer både for voksen-børn og for single-børn, og personalemæssigt blev der også udvidet, der kom en del mere skrivearbejde og andre arbejdsopgaver - mere vejledning og et tættere samarbejde med amtet, som overtog hjemmet i 1976. Margrethe Pagh fortsatte dog til først i firserne.

Ny leder

I 1986 får vi ny leder, Jette Christensen. Hun havde stort kendskab til os, da hun var ansat i amtet og hav-

de fungeret som vores konsulent igennem en årrække. Forståeligt nok bliver meget nu forandret. Der kommer en omrokering af mange rum og alt får et pift af nye farver både værelser, stuer og kontorer; alt noget vi selv forestår arbejdsgangen af, alt mens beboere og børn er til stede. Personalemæssigt stilles der endnu større krav - på en lidt anderledes måde. Der vægtes meget på efteruddannelse, kurser og møder. Der kommer meget, meget mere skrivearbejde, hvilket tager tid, da det er meget uvant for os med så megen observation og beskrivelser. Det gør sig gældende i begge grupper, mødre-børn og single børnene. Jette havde stor viden om hvad der rørte sig i samfundet, og et af tidens trend var at der var mange familieplejehjem til børn og voksne-børn så på det område skete der stor udvikling.

En stor del af børnene flytter i familiepleje efter længere eller kortere ophold på Ehlershjemmet. Barnet lærer den nye plejefamilie at kende på institutionen. Forud for den første kontakt, er de ældste af børnene, hvor det er muligt af de biologiske forældre og en pædagog fra Ehlershjemmet, blevet forberedt på at de skal flytte i plejefamilie.

Kontaktetablering mellem barn og plejeforældre støttes af pædagogen fra Ehlershjemmet, som under hele forløbet er nøgleperson. Når barnet er trygt ved plejeforældrene, tager barn og pædagog på besøg i plejehjemmet. Pædagogens tilstedeværelse mindskes i takt med at barnet falder til i de nye omgivelser, når barnet viser tryghed ved at opholde sig i plejefamilien uden pædagogen, besluttet det endelige tidspunkt for indflytning; alt efter barnets alder og opholdstid på Ehlershjemmet fortsætter kontakten mellem pædagog og barn på Ehlershjemmet samt barnet og plejefamilien.

Kontaktfunktion

En anden stor ting jeg husker der lægges stor vægt på er kontaktpædagogfunktionen. Det vil sige hver gang et barn eller voksen blev indskrevet på Ehlershjemmet, blev der knyttet en første og anden-kontaktpædagog til hver person. Kontaktpædagogen tog sig af alt omkring den enkelte beboer. Blandt andet modtagelse, indkøb af tøj og legetøj, aftaler ud af huset evt. følge den enkelte til læge, tandlæge, øjenlæge eller andet, dagligdagens funktion, oprydning, rengøring af værelse med mere.

Disse kontaktpædagogopgaver blev senere ændret således, at alle pædagoger i gruppen kunne varetage disse opgaver og kontaktpædagogbegrebet er ændret til koordinerende pædagog, som har det overordnede ansvar for, at alle forhold omkring hver beboer bliver varetaget. Udviklingen fortsætter med mange børn og beboere, tidens nøgleord kunne være forudsigelighed - ro og harmoni - nærværende voksne. Således kunne en dag være forudsigelig; den kunne starte ganske rolig op, men inden dagens udgang, kunne der være kommet nye beboere eller børn ind eller i modsat fald være rejst derfra, det kunne nogle gange skabe forvirring eller travlhed omkring praktiske gøremål. I perioder kunne vi have mange store børn og til tider mange små. Det var lige uheldigt for vi havde ikke værelser nok til at hvert barn kunne få sit eget værelse, hvilket også var svært, hvis et barn havde alt for mange ejendele med, det var umuligt at holde styr på, og utilfredsstillende for barn eller familie, men i takt med tiden fik vi som institution flere legesager og TV så børnene kunne se børneprogrammer inden sengetid.

Der var nu ikke længere børn, der skulle gå i aflagt eller institutionstøj, hvert barn havde sin kommode eller skab med eget tøj. I perioder kunne vi også have

en del syge, retarderede børn; de krævede så megen pleje, pasning og omsorg, at det kunne gå lidt ud over de mere normalt fungerende børn, det var meget stressende for personalet.

Arbejdspress

Midt i halvfemserne havde jeg fået nok af det hårde slid hos børnene, og jeg var heldig at få en tilkaldt vagtstilling i familieafdelingen, hvor der også kunne være arbejdspress, men på en lidt anden måde. Arbejdet var mere vejledende ikke så fysisk hårdt, men psykisk måske mere belastende. Kravene omkring beboerne blev ikke mindre med årene; men skrivearbejdet blev større og mere omfattende. Der var mange flere møder der skulle tilgodeses, så derfor naturligt nok mere personale. Men et sted med så megen udenomsplads så rig på natur og oplevelser giver én kraft og energi til at kunne yde et stykke arbejde. Bortset fra perioder hvor vi, det voksne personale, havde nogle samarbejdsproblemer, husker jeg tiden på Ehlershjemmet, som en god og positiv periode af mit liv. Det har selvfølgelig nogle gange været hårdt og uoverskueligt, men jeg har langt de fleste dage syntes ”at jeg fik mere end jeg gav”.

Lille Ehlershjemmet

Op gennem 1980'erne og 90'erne skiftede beboerne i langt højere grad til familier med børn. Halvfemserne gav os rig mulighed for forandring. Børnene fik nu en pavillon hvor de kunne boltre sig. Så nu skulle de ikke længere lege mellem sengene i dagtimerne. Den blev døbt Lille Ehlershjemmet. Der blev lavet personalemedelokale, og de øvrige rum fik legeaktiviteter - så som TV, video, DVD, computer og elektroniske spil.

Endnu et lederskifte får jeg med. I 2004 får vi Kim

Qvist, som forstander - en mand med gå på mod og anderledes tænkende, så endnu engang skal alt endevendes. Nu bliver Lille Ehlershjemmet til kontor og administrationsbygning og alt hvad der hedder mødevirksomhed foregår derovre. Børnene får et stort flot vikingehus i skoven og en båd til vandet. Det gav meget ro i hovedbygningen til familierne og børn, men ikke ro nok. Så i år 2006 flyttes familier med børn til Fårehaven i Haderslev, single-børnene får nu endelig hver deres eget værelse.

En dejlig, tilfældig dag

Efter at have arbejdet ca. 20 år på børneafdelingen har jeg et bud på en dejlig tilfældig morgen. Kl. 7.30 går jeg ind af døren på Ehlershjemmet; mens jeg tager overtøj og sko af, tænker jeg på dagen, der starter, hvad skal jeg lave i dag? Er der nogle forældrebesøg, lægebesøg eller andre ting? Hvem af børnene skal jeg passe? Hvad finder jeg på at lave med børnene så de får en god, harmonisk, udviklende dag? Og mange andre ting.

Jeg går ind i stuen til skrivepulten, hvor jeg læser dagbogen og kalenderen, derefter kigger jeg omkring. Der er allerede hektisk aktivitet, og som regel summer det af glade morgenstemmer. Så kommer et smilende barn imod mig, og vi får et morgenknus, et andet barn lurer grinende frem bag en dør, en baby kravler rundt og leger, og min kollega, der er mødt kl. 6 sidder med et spædbarn som får sutteflaske, hun smiler lidt søvntigt godmorgen.

Pludselig brydes idyllen af høj gråd, endnu et sultent spædbarn er vågnet. Jeg går ind og løfter barnet op af sengen, en tør ble er påkrævet, så går turen omkring badeværelset, hvor jeg vasker det temmelig utålmodige spædbarn - omsider har barnet tørt tøj på. Jeg ta-

ger barnet på armen og går i køkkenet for at varme sutteflaske. Her får jeg øje på en temmelig betuttet stor pige, som med sænket blik nulrer i natkjolen, med spædbarnet på armen går jeg hen til pigen, som tør op, da hun får et morgenknus og besked om at gå på badeværelset og tage bleen af.

De to morgenfriske er lige blevet uvenner, så jeg forsøger at udrede trådene, trøste, irettesætte og støtte starten af en ny leg. Nu er sutteflasken klar så vi sætter os, spædbarnet og jeg får et pusterum. Jeg kan kun blive i godt humør af at komme i gang med sådan en flok morgenfriske aktive børn, der gerne vil i gang med en ny dag, men det er kun begyndelsen og ikke hver dag er så positiv.

En dag på børnestuen

kl. 6-9: Børnene står op efterhånden som de vågner, skolebørn vækkes efter tid og behov. Hjælpes af sted. Oprydning, påklædning og morgenmad nydes.

kl. 9.30: Frugt eller lidt mundgodt.

kl. 10-11.30: Skemalagt: aktivitet eller fri leg, helst ude.

kl. 11.30: Frokost - fordelt i planlagte grupper.

kl. 12.30-13: Stille leg - middagssøvn, modtagelse af skolebørn, lave aftaler, evt. lidt skrivearbejde.

kl. 14-14.30: Gøre klar til eftermiddagskaffe, tage børn op af middagssøvnen, rydde op efter leg.

kl. 15: Kaffe - saftvand - kage eller frugt.

kl. 15.30: Planlagt individuel aktivitet eller leg.
Grupper: lektielæsning.

kl. 16: Aftensmad opdelt i grupper.

kl. 17: Børne-tv. oprydning.

kl. 18: Badning, vask - hyggelig.

kl. 19: Sengelægning - historielæsning.

kl. 20: Oprydning, tøjvask - smøre madpakker - lytte efter børnene.

Så derfor en kærlig hilsen og tak til børn, unge, voksne og kolleger for vores fælles tid på Ehlershjemmet og tak for opfordringen til at ruske op i minderne i forbindelse med jubilæet.

FOTO: OVE KIRKETERP

Under en renovering i starten af 2000'tallet dukkede disse fire vægmalerier med H. C. Andersen-motiver frem i opholdsstuen. De blev nænsomt frilagt og bevares nu for eftertiden.

Små historier fra nattetid

af Tove Pløger

Aften- og nattevagt gennem 25 år (1970-1995)

ALLE BØRNENE PÅ STORE OG LILLE SPÆDSTUE skulle have morgenmad inden 6 vagten mødte. Morgenmaden blev lavet i mælkekøkkenet som lå i kælderens; havregrød, skånekost til børn med dårlig mave, og kærnemælksvælling. Det var upraktisk med mælkekøkken i kælderen. En morgen faldt jeg op ad trappen med bakken, hurtigt blev hele herligheden skovlet op igen og en ny bakke med mad blev lavet. Jeg glemte engang en kedel med vand til flasker; kedlen kogte tør

og gik fuldstændig ud af facon. Forstanderen forklarede mig at det var et spørgsmål om træning, også hvis jeg glemte at kalde på hende om morgenen, inden jeg gik fra vagt!!

Alle blev skiftet mindst en gang i løbet af natten, der var meget skriveri om afføring. Pæn afføring, løs afføring, tynd afføring, lys afføring, grynet afføring, eller fast afføring. En bøvs kunne være fin, et gylp kunne være eksplosivt. Der var også travlt om natten når mange små på spædstuen vågnede og ville have flaske på en gang, så lå de små i deres høje jerntremmesenge med sutteflasken støttet af en pude, mens jeg på skift tog dem op for at bøvs.

Bleer og undertøj blev sorteret i vaskekælderen i to store baljer med vand, for det var nattevagten's arbejde at hive alt tøjet op på en bænk, så det var klart når vaskekonen mødte. Jeg skrællede kartofler til hele huset, vaskede legetøj, lappede gummibukser og reparerede tøj i hånden, når der ikke var arbejde med børnene.

Kælderen var uhyggelig om natten. Brit, forstander Pagh's hund boede i kælderen, i løbet af natten kom

PRIVATFOTO

Tremmesenge, 1969.

Der tilberedes flasker i mælkekøkkenet, o.1966.

den trippende op ad trapperne, selv om jeg vidste den kom syntes jeg det var en uhyggelig lyd. Hvis den var på afdelingen når børnene vågnede, gik den fuldstændig amok. Senere kom Buller. Der har vist været hund på Ehlershjemmet så længe Pagh var forstander, og det var de mest uopdragne hunde.

Ingen mænd måtte komme på besøg på værelserne, hvor 1. års eleverne boede; kokkepigen var undtaget, da hun boede i kælderens ved siden af køkkenet. En nat lukkede jeg nogle elever og nogle unge fyre ind,

som de havde været inde i byen med. Mændene listede på strømpebukker med skoene i hånden op ad trapperne. Kort tid efter kom Pagh ned til mig og sagde: Der er nogle, der har herbesøg (imens fløjtede en kedel ovenpå) og det må de ikke. Jeg sagde, at jeg ikke kunne passe både store og små. Pagh gik op for at kontrollere, lidt efter kom hun ned igen og sagde: De sad pænt og skulle til at have kaffe, så lad gå, men jeg har sagt, at de skal gå inden længe, og kort efter luskede de ud. ■

Mødre med børn på behandlingshjem

Interview med forstander Jette Christensen, Ehlershjemmet, i Kommunalarbejderen nr. 3, 1986.

“ÅREVIS HAR JEG FÅET AT VIDE, at jeg ikke duede til noget, at jeg nærmest er grim - og at jeg skulle prise mig evigt lykkelig for, at han gad bo sammen med mig. Dum er du også, sagde han tit!

Ved du hvad? Den slags behandling gør, at den smule selvtillid, som jeg måtte have haft på et tidspunkt, ganske langsomt er sivet ud af mig. Det kan jeg godt love dig for.

For samtidig ser det jo ud, som alle de andre omkring mig har sådan en helvedes orden i deres sager, og det kan slå en helt ud. Deres ægteskab eller parforhold ser ud til at være ideelt. Det ser ud, som om de har alt det, som jeg ikke har. Alt det, som jeg ikke magter. Og hvorfor er der så så meget i vejen med mig og mit? Tænker man den ene gang efter den anden. Og bruger en masse kræfter på at få det til at se pænt ud. Man holder facaden, så ens kræfter til sidst er brugt helt op. For inde i dig selv er der kaos. Det er dit ægteskab også.

I går måske fra hinanden - omsider. Og der sidder du - med to børn i en halvanden værelseslejlighed - er kørt ned til under sokkeholderne, og orker til sidst knap at stå ud af sengen, få børnene i tøj og givet dem morgenmad. Den eneste udvej er, at du får hjælp - men ved knap, hvorfra den skal skaffes. Piller hjælper næp-

pe. Så er det, man forsøger at tage sit eget liv”.

Ved at komme til hæfterne

Hun er omkring de 30 år, har to børn og er ganske langsomt ved at komme til hæfterne. Hun vil ikke sige, hvad hun hedder. Det kan også være ligegyldigt. Men hun vil gerne fortælle om, hvordan hun har det - og hvorfor hun det sidste halve år har boet på Ehlershjemmet, der har udsigt over Lillebælt og ligger ved Sønder Vilstrup - en halv snes kilometer øst for Haderslev i Sønderjylland.

Ehlershjemmet er et amtskommunalt behandlingshjem for mødre med småbørn. Egentlig er det et alternativ til en psykiatrisk afdeling. Her kan hun have sine børn eller sit barn med, og ganske langsomt får hun styr på sig selv, sin hverdag og sit liv - for børnene er en vigtig del af beboernes liv og dagligdag - blandt andet gennem samtaleterapi og projektarbejder. Men det tager tid. For problemerne har ofte tårnet sig op gennem årene - og det kræver tid at få dem redet ud.

En rodet rygsæk

Man kan egentlig godt sige, at kvinder kommer her med en rygsæk, hvor indholdet ligger rodet rundt, hul-

ter til bulter. Mens de er her, skal de så få ordnet indholdet. Noget skal rystes og lægges sammen, andet

skal vaskes og stryges. Men det hele skal lægges tilbage i rygsækken, som så skulle være lidt lettere at bære, siger konstitueret forstander Jette Christensen, der er socialrådgiver.

Der er plads til 30 beboere - det vil sige syv mødre

Jette Christensen, forstander 1986-2004, fotograferet i 1989.

FOTO: FIND CLAUSEN

med op til tre børn hver - i gennemsnit. De kommer her efter at være psykisk helt kørt ned. Det kan være læger, der tager skridt til, at de flytter hened - det kan også være socialforvaltningen.

Inden de bliver indskrevet, aflægger de besøg på hjemmet sammen med sagsbehandleren. Og de skal være motiveret for at gå ind i et behandlingsarbejde. Er de det, skal de mindst være her i tre uger - for at de kan finde ud af, hvad det egentlig går ud på, siger Jette Christensen.

Godt en halv snes kvinder er samlet omkring det aflange sofabord i opholdsstuen. På bordet står lune hjemmebagte boller, marmelade, kaffe og te. Hvem der er personale og hvem, der er beboer, kan udenforstående ikke afgøre. Det kræver vist, at man kender dem noget bedre.

Bliver taget alvorligt

Det løser da ikke alle problemer at komme her - eller afskaffer problemerne, siger hun, der har sat sig for bordenden. - Men det letter da noget på dem!

Da jeg havde været her nogle uger, gik det pludselig op for mig, at det var legalt at have problemer. Pludselig var der ingen, der sagde, at "jeg bare skulle tage mig sammen" eller holde min kæft, når jeg sagde, hvordan jeg havde det. De lyttede til mig. De tog mig alvorligt. Og de andre kvinder, der er her, har lige så mange problemer som jeg. Og derfor kunne de også forstå, hvad jeg sagde. De vendte ikke bare ryggen til. De lyttede, siger hun.

En anden brummer lidt og mener nu ikke, at det altid er idyl med al den snakken.

Ind imellem kan jeg blive gal og spørge mig selv om, hvorfor de dog ikke lader mig være i fred. Og hvorfor de skal blande sig i alting. Man vil allerhelst

give hele omverdenen skylden for, at man har det så dårligt.

Veg uden om

Jeg har altid spillet rollen som den, der blev syg og dårlig, så snart jeg skulle tage stilling til noget. Så slap jeg for det. Men her konfronteres man med sig selv, og det kan godt være drøjt, siger den nok yngste af dem.

På den måde kunne jeg hele tiden 'springe fra' og behøvede ikke at tage stilling - det ordnede min mand for mig. På et tidspunkt bliver det for meget - også for mig selv.

Og jeg har spillet rollen som den dårlige, den udelige og selvudslettende så længe, at jeg til sidst tror på det, siger en anden ved bordet.

Stedet er ...

Ehlershjemmet er ikke et krisecenter for kvinder, der har fået bank af manden og trænger til luft nogle dage. Det er heller ikke et nødherberge - og det er heller ikke noget rekreationshjem, siger Jette Christensen.

Derimod er det et behandlingshjem, hvor princippet om 'hjælp til selvhjælp' bruges. Mødrene skal selv arbejde sig frem til løsningen af deres problemer - for det er den eneste måde, sådanne løsninger forpligter. Men det sker med støtte fra det socialpædagogiske personale, der også lukker op og fortæller om sig selv.

Ind imellem kan man godt føle, at de forbandede pædagoger har sgu sådan et styr på deres eget liv, at det er til at brække sig over. Men i det lange løb finder vi jo ud af, at sådan er det ikke. De har problemer, som alle andre mennesker - men har en speciel uddannelse, som gør at de kan vejlede os, der har været ved at drukne i vore, siger hun - og sender bollerne rundt endnu en gang.

Støtter hinanden

Det vil altid være en støtte at snakke med andre, der kan forstå den situation, som man befinder sig i. Men det betyder ikke, at kvinderne skal være hinandens psykiatere. For det er personalet fagligt rustet til at klare, siger Jette Christensen. Nogle ganske få af dem, der kommer her, kan beholde deres arbejde. Men i starten er de sygemeldte - fordi de har det så dårligt.

Vi tilstræber, at hverdagen her kommer til at minde mest muligt om en normal hverdag: De skal stå op om morgenen på bestemte tider, sørge for deres barn/børn, spise morgenmad sammen med det/dem - og aflevere det/dem i Ehlershjemmets børnehaven, som også er her i huset. Og ligesom i enhver anden daginstitution skal de også her lige fortælle, hvordan barnet har det - om det har sovet godt, om det er forkølet. Og barnet skal have skiftetøj med, hvis vejret er dårligt, og de skal ud.

Fra halv ti til halv to er der projektarbejde, som kvinderne skal være med i. Her kan de lære at sy tøj, reparere, de kan lære at lappe en cykel, at sætte gardinstænger op - og de lærer om at gøre rent - også hovedrent. Ikke fordi vi bruger dem som arbejdskraft. For vi har personale til at tage sig af det.

Men det kan være nyttigt at vide alligevel. Ligesom de selv skal holde deres værelse, fortæller Jette Christensen. For det er vigtigt at kunne den slags ting, når man står alene med det daglige arbejde.

Dertil kommer så en del samtaleterapi. Faktisk er det at snakke en meget vigtig del af behandlingsarbejdet. Og heldigvis er vi så rimeligt normeret med stillinger, at personalet - det socialpædagogiske og andet pædagogisk personale - kan tage den nødvendige tid, hvis der er en af kvinderne, som her og nu har behov for at snakke. Deres sagsbehandler i hjem-

kommunen er også med og bliver hele tiden orienteret, siger hun.

De andre tror ...

Det er bare det, at så mange tror, at når vi har været på sådan et hjem, så kommer vi herfra som rendyrkede rødstrømper, som lesbiske, venstreorienterede og mandehadere. Og det er jo slet ikke tilfældet. For vi får ikke en chance for at sidde og bekræfte hinanden i alverdens dårlighed og i vor egen uskyld. Vi får vort hele liv endevendt, mens vi er her, siger den ene af kvinderne.

Jeg tror endda, at vi alle på et eller andet tidspunkt igen går ind i et parforhold. Det skal bare ikke være lige nu. Og når den tid kommer, så ved vi også godt, hvordan det ikke skal være, supplerer en anden.

De skal lære at tro på sig selv

Kvinderne skal lære nogle teknikker, så de kan klare sig selv, når de flytter herfra. De skal lære, hvordan der kan tages hul på problemerne. De skal lære at tro på sig selv. Og det kan godt tage meget lang tid, siger Jette Christensen.

De skal lære at bruge andre, at turde bede andre om noget - uden at skulle stå med penge i hånden. De skal lære at vise følelser. Lære at være sig selv bekendt, og sige deres mening - fordi de selv tror på, at den er lige så rigtig som de andres. Alt for mange gemmer på deres virkelig liv - fordi de vil have det til at ligne det, de tror, de ser hos andre. De skal lære at holde op med at gøre, hvad der forventes af dem - eller rettere: hvad de tror, andre forventer af dem. De skal lære at sige fra, at kunne sætte grænser over for andre mennesker. De skal kunne sige: Nej, det vil jeg ikke - for det har jeg ikke lyst til. For de har glemt at tage vare på sig

De ansatte på Ehlershjemmet hjalp selv til ved istandsættelsen af hjemmet, o.1988.

selv, ved Jette Christensen, der siger, at for år tilbage var det enlige mødre, som havde store problemer med at opdrage deres børn, som kom her. I dag er det kvinder, som er psykisk kørt ned, der er vort klientel.

På vej ud

Kvinderne flytter ikke fra Ehlershjemmet fra den ene dag til den anden. De får det, der kaldes en blød udslusning.

Mens de er her, hjælpes de i gang med skolegang, supplerende skolegang eller en uddannelse. Nogle hjælpes til at finde et job, hvis de i mange år har gået hjemme. Nogle vælger at bo hjemme i lejligheden og så arbejde på Ehlershjemmet i dagtimerne i den periode, de har behov for hjælp, siger Jette Christensen. Det kan de gøre, hvis de ikke bor ret langt væk. De

fleste bor her. Nogle vil gerne tilbage til lejligheden - mens andre helst vil flytte til en anden by, hvor ingen kender dem, og hvor de kan starte på en frisk. At skulle til at finde en lejlighed, kan nogle gange godt trække fraflytningen lidt ud.

Det kan da godt være lidt svært at omsætte alt det, vi har lært her, til 'det virkelige liv'. For dem, vi skal til at være sammen med til daglig, kan naturligvis ikke være så motiverede og have samme indstilling til tingene som beboerne og personalet her på stedet, siger hun, skænker kaffe op og tænder sig en cigaret.

Derfor er det meget godt med denne udslusning, hvor vi i en periode har en meget nær kontakt med Ehlershjemmet og den kontaktperson, vi har under hele opholdet, siger en anden. Så føler man sig ikke pludselig alene med det hele. ■

PRIVATFOTO

*Et hold er taget i sommerhus
0.1975.*

Mine 35 år på Ehlershjemmet

af Vera Augustinus
Ansæt på Ehlershjemmet siden 1973.

EFTER ENDT UDDANNELSE på Ikast børneforsorgsseminarium 1973 blev jeg ansat på spædbørnehjemmet Ehlershjemmet. Inden jeg påbegyndte uddannelsen som pædagog, arbejdede jeg som forpraktikant på Helsehjemmet i et år. I min periode på Helsehjemmet havde jeg ofte kigget på 'det hvide hus i skoven', mødt personalet, der kom gående med barnevogne, og synes, det så rart og hyggeligt ud. Så da jeg søgte stillingen som assistent på Spædbørnehjemmet Ehlershjemmet, var det mit ønskejob.

Da jeg startede i 1973 var Ehlershjemmet en statslig institution som hørte under socialstyrelsen. Frøken Pagh var på daværende tidspunkt forstander på Ehlershjemmet, hvor hun samtidig boede sammen med sin datter Lone. Frøken Pagh var uddannet sygeplejerske, og hun virkede på mig som en moden dame med stor viden, myndighed og autoritet. Jeg oplevede, at hun åndede og levede for stedet, og hendes medarbejdere havde stor respekt for hende. I kraft af hendes uddannelse og de børn, der på det tidspunkt var på Ehlershjemmet, var fokus meget på omsorg og pleje, hvor det pædagogiske ikke var så synligt som i dag.

Vi havde dengang fast lægetilsyn i huset en gang om måneden, hvor amtslæge Eigil Nielsen besøgte Ehlershjemmet. Frøken Pagh og Eigil Nielsen foretog under-

søgelserne på kontoret, hvor børnene blev vaccineret og tilset. Personalet bragte børnene på skift ind til lægen. I dag anvender vi en praktiserende læge i Haderslev.

Selve børnegruppen bestod af ca. 20 børn, som var anbragt i alderen 0-7 år dog fortrinsvis små børn. Vi havde mange mongolbørn, børn til adoption og børn, der var anbragt på grund af omsorgssvigt. Huset var opdelt, så der fandtes en rød, gul, grøn og blå stue. Her boede børnene i små familiegupper med ca. 4-5 børn på hver stue. Der var ikke her taget hensyn til børnenes baggrund i forbindelse med deres placering. På hver stue var der ansat en assistent og en medhjælper. Jeg selv blev ansat på rød stue.

Som så mange andre steder på det tidspunkt var nøgleordene 'ro, renlighed og regelmæssighed'. Vi forsøgte at skabe en meget struktureret hverdag for børnene, hvor tingene foregik på samme måde hver dag.

En dag på Ehlershjemmet

Frøken Pagh gik en runde på stuerne kl. 8 og sagde godmorgen. Hun spurgte til børnenes trivsel, og herefter samledes alle til morgenmad i stuen, både børn og voksne. Frøken Pagh sad for bordenden, og børnene kæmpede om at komme til at sidde ved siden af hen-

de. Ingen spiste, før hun havde sagt værsgo. Og ingen rejste sig før hun havde sagt velbekomme, og der var sunget en velbekomme sang: "Tak for mad, tak og velbekomme det var godt tallerknerne blev tomme. Tak for mad".

Det at være ude blev ligesom i dag også den gang prioriteret meget højt. Formiddagen blev derfor tilbragt

FOTO: OVE KIRKETERP

ude på legepladsen med noget af personalet, mens det resterende personale gjorde rent på stuerne. Renlighed var af høj prioritet, da vi havde flere svagelige børn, der var modtagelige over for infektion.

Efter middagsmaden blev de fleste af vores børn lagt ud at sove i lyseblå trækrybber, som stod under halvtaget på legepladsen. Frisk luft var ligeledes vigtigt for børnene. Tidsrummet mens børnene sov brugte personalet blandt andet til at få rensat og klargjort sutteflasker, da vi havde rigtig mange børn, der fik flaske. Dette foregik i mælkekøkkenet, som udelukkende var indrettet til dette formål. Flaskerne stod på rad og række i køleskabet.

Eftermiddagen blev fortrinsvis også tilbragt ude med gåture ved skov og strand sammen med de børn, der var i stand til det. Ligesom i dag kunne besøg af forældre eller andre familiemedlemmer være et højdepunkt på dagen. Nogle børn fik ofte besøg mens andre næsten ingen kontakt havde med deres familie. Sidst på eftermiddagen tog vi alle børn på skift og fik dem badet. Alle børn blev badet inden aftensmaden. I løbet af dagen havde vi også pottetræning, hvor børnene sad på rad og række.

Aftensmaden blev indtaget i de små familiegrupper, hvorefter børnene blev puttet. Efter børnene var puttet, bestod resten af aftenen af praktisk arbejde for personalet.

Vera Augustinus, 2008.

Mongolbørn

Som nævnt havde vi i flere år, efter jeg startede, mange mongolbørn. Gennem halvfjerdsene blev der født rigtig mange af disse børn og typisk var, at de blev anbragt uden for hjemmet.

Flere af de mongolbørn, vi havde anbragt, var svagelige, nogle havde medfødte hjertefejl, enkelte skulle laves gennem en sonde, og enkelte havde stomi. Arbejdet med disse børn har altid for mig stået som noget ganske særligt. De fleste af disse børn besad en utrolig livsglæde, og de var hengivne og kærlige børn, som man kun kunne holde af. Men udover at det var en glæde at arbejde med disse børn, krævede de også utrolig megen pasning og pleje.

Som ved alle andre børn glædede vi os som medarbejdere over fremskridt i udviklingen, men ved disse børn var det noget helt specielt. Stor var vores glæde, når det lykkedes enten, at få et mongolbarn hjemgivet på grund af positiv udvikling eller, at få et barn i plejefamilie.

Adoption af børn

Nogle af de meget positive oplevelser for mig var, når vi fik et barn til adoption. Gennemsnitligt havde vi ca. 2-3 børn om året, som blev anbragt på Ehlershjemmet i en 3-4 måneders periode, indtil adoptionsnævnet havde fundet en egnet familie. Når vi fik en forespørgsel fra kommunen vedr. et barn til adoption, var vi dem, der hentede barnet på sygehuset. En gylden regel var, at vi aldrig modtog et barn til adoption, før det havde gennemgået de obligatoriske undersøgelser på sygehuset.

Oftest var barnet 3-4 døgn gammelt når vi hentede det, og det var moderen, der selv havde frasagt sig forældremyndigheden, og hun havde som regel ikke set

sit barn efter fødslen. Grunden til, at børnene blev på Ehlershjemmet i perioden på 3-4 måneder, var, at moderen havde en fortrydelsesret og først endeligt skulle underskrive et samtykke til adoption efter 3 måneder. Jeg har gennem årene kun ganske få gange oplevet, at en mor har fortrudt sin beslutning om bortadoption.

For mig var det et stort ønske at få en sådan opgave og selv om jeg i dag kan se, at vi ikke havde den store viden og faglige kompetence inden for tilknytningsteoriene, kan jeg med stolthed i dag sige, at vi alligevel har arbejdet ud fra disse. Vi bestræbte os meget på, at der var så få omsorgsgivere omkring barnet som muligt, og jeg har set børn, som på trods af at de befandt sig på en døgninstitution, har haft en normal og positiv udvikling de første måneder. Højdepunktet var, når vi fik besked fra adoptionsnævnet, at nogle kommende forældre var fundet. Børn fra Ehlershjemmet og dermed Sønderjylland kom næsten altid til Sjælland.

Jeg husker stadig følelsen af at modtage disse forældre, som efter daværende adoptionsregler kunne have ventet i op til 10 år på en venteliste for, at få et dansk barn. Proceduren var, at når de kommende forældre havde fået at vide, at de var de udvalgte, kontaktede de Ehlershjemmet for at lave aftale om besøg. Ehlershjemmets egen procedure var herefter, at forældrene fik tilbudt at komme og være sammen med barnet i 2-3 døgn for at lære barnet og dets rytme at kende, inden de hjemtog det. Øjeblikket, hvor barn og forældre mødtes første gang, står stadig printet i min hukommelse som noget af det største og smukkeste. En af de specielle oplevelser ved at være kontaktpædagog for disse børn var også, at vi fik æren af at navngive dem, da dette jo skulle ske inden de var 6 uger gamle. Jeg husker stadig den første gang, jeg af-

leverede et barn, og tårerne fik frit løb, da de kørte ud af gårdspladsen.

Jeg har gennem de efterfølgende år oplevet mange af disse familier vende tilbage til Ehlershjemmet på besøg, og mange har via breve og billeder holdt mig orienteret omkring børnene. Jeg har ligeledes oplevet flere af børnene vende tilbage som voksne og besøge Ehlershjemmet.

Et af de børn, der har haft meget stor betydning for både mig og min familie, vil jeg her kort beskrive. Anne (navn ændret) blev anbragt på Ehlershjemmet, da hun var 3 måneder gammel. Hun havde de tre første måneder af sit liv levet sammen med sin mor, som var psykisk syg. Annes mor overvejede i perioder at bortadopere Anne, men jeg oplevede, at hun forhalede beslutningen på trods af, at hun ikke havde megen kontakt med sit barn. Anne var en køn lille baby med store brune øjne og mørkt krøllet hår. Jeg blev kontaktpædagog for Anne, og jeg oplevede hurtig gensidig tilknytning. I kraft af, at Anne kun havde kontakt med sin mor en til to gange om året, oplevede jeg, at jeg blev en vigtig omsorgsgiver for hende. Jeg husker, hvordan hun kravlede hen til lågen, som var imellem rød og gul stue, og græd efter mig, når jeg gik hjem fra arbejde. Snart blev det almindeligt, at Anne kom med mig hjem fra arbejde både nogle hverdage og i weekenden og blev en stor del af vores familie. Hun fejrede både sine fødselsdage og juleaftener hjemme hos mig, indtil hun flyttede fra Ehlershjemmet. Af og til rejstes der både fra kommunen og fra Ehlershjemmet spørgsmål om, hvad der skulle ske med Anne, men af i dag uforståelige grunde gik der 5 til 6 år, før hun flyttede i plejefamilie. Dette blev på grund af mit personlige forhold til hende både en sorgens og glædens dag for mig. De første mange år hun boede i plejefamilie, havde jeg

kontakt med hende, og jeg besøgte hende med min familie, og hun kom ligeledes på besøg hos os. Dette glider dog efterhånden ud, og herefter går der mange år, hvor jeg ikke har kontakt med hende. Anne kontakter mig igen, da hun er blevet voksen, og hun har været nede og besøge både Ehlershjemmet og mig privat. Jeg møder en voksen velbegavet, veluddannet og velfungerende ung kvinde, der i dag har styr på sit liv, og hun fortæller mig, at det, jeg gjorde dengang, gjorde en forskel.

Nye opgaver under Sønderjyllands Amt

I forbindelse med at bistandsloven træder i kraft d. 1. april 1976 og senere serviceloven, overdrages de statslige institutioner til amterne, og Ehlershjemmet kommer hermed til at høre under Sønderjyllands Amt. Hvor det tidligere var staten, der førte tilsyn med institutionerne, bliver det nu amtet, der skal føre tilsyn, og i den forbindelse får vi tilknyttet nogle personer som konsulenter. En af disse konsulenter er Jette Christensen, der fungerer som konsulent i det næste årti, og herefter tiltræder hun som forstander på Ehlershjemmet efter Frøken Paghs afgang.

I det næste årti oplever vi ansatte på Ehlershjemmet ændringer i institutionens kerneydelse. Ehlershjemmet åbner op for at modtage kvinder med børn, og over en årrække bliver disse kvinder med børn langsomt integreret i huset, og dette medfører, at der bliver etableret en afdeling for alene anbragte børn samt en familieafdeling med 4-5 mødre. Kvinderne boede sammen med deres børn på værelser på 1. sal. Det var fortrinsvis meget unge piger, som uønsket var blevet gravide og først langt henne i graviditeten opdager, at de venter barn. Der kom også psykisk syge kvinder i alle aldre, tungt begavede kvinder samt misbrugere. Ens

for dem alle var, at de selv havde oplevet en eller anden form for omsorgssvigt i deres barndom. Udgangspunktet i vores arbejde var, at vi skulle opbygge tillid og fortrolighed til disse kvinder samt udvise dem respekt og troen på, at de kunne lære at varetage forælderrollen. For første gang møder mange af disse kvinder mennesker, som vil dem noget godt.

I børneafdelingen sker der også langsomt en ændring i den børnegruppe, vi modtager, og det bliver primært omsorgssvigtede børn der nu modtages.

I slutningen af 80'erne bliver Frøken Pagh sygemeldt, og som følge af det fratræder hun sin stilling som forstander. Jette Christensen bliver ansat i hendes sted med en glidende overgang. Personalet oplever nu et markant lederskifte, og det pædagogiske bliver mere synligt internt og eksternt. Der bliver også sat mere fokus på medarbejdernes faglige udvikling både som personalegruppe og enkeltvis.

Jette Christensen oplever jeg som en meget tydelig dame med markante meninger, og hun var meget engageret i arbejdet med husets beboere og Ehlershjemmet som institution. Det var hendes holdning, at man holdt privatliv og arbejdsliv adskilt, så det med at tage børnene med hjem var ikke længere velset. I modsætning til Frøken Pagh så boede Jette ikke på Ehlershjemmet, og familieafdelingen overtog derfor Frøken Pags lejlighed.

Familieafdelingen

Det er under Jette Christensens virke at jeg tiltræder som afdelingsleder i familieafdelingen. I familieafdelingen forsøgte vi, at skabe en struktureret hverdag for kvinderne og deres børn. Om formiddagen skulle børnene afleveres hos personalet på børneafdelingen. Personalet i familieafdelingen brugte formiddagene til at

have samtaler med mødrene, og derudover havde mødrene også noget praktisk arbejde de skulle udføre. Resten af dagen var mødrene sammen med deres børn, og her var det personalets opgave at vejlede dem i at yde omsorg og pleje.

Jeg oplever en spændende periode på familieafdelingen og en stor personlig udvikling. Men samtidig når jeg ser tilbage, kan jeg godt tænke, at vi i familieafdelingen måske påtog os nogle opgaver, som vi ikke havde nok viden om, her tænker jeg især på opgaver med misbrugere.

En af de store oplevelser i familieafdelingen var når mødrene udvalgte mig til at være med til deres fødsler. Jeg husker en fødsel, hvor det var en ganske ung pige på ca. 14 år, hun havde intet netværk, og derfor valgte hun, at jeg skulle være med hende. Barnet kom senere i pleje hos en moster til moderen, og da det er her i området, har jeg ofte mødt hende på gaden, men har ikke haft personlig kontakt.

Vi har også modtaget ganske unge piger der var i 7.-8. måned, som havde fortrængt, at de var gravide og derfor kunne det slet ikke ses på dem. Efter de blev indskrevet her, og det blev legalt, at de var gravide, oplevede vi, at de blev højgravide i løbet af den sidste tid inden fødslen.

Hvor vi i starten kun modtog kvinder og deres børn, oplevede vi efter en årrække, at fædrene begyndte, at komme mere på banen og blev indskrevet sammen med mødrene. Vi oplevede, at dette medførte flere konflikter og jalousi beboerne imellem.

Ligesom i dag var der mange af mødrene og senere familierne, som ikke fik deres børn med herfra. En overgang var Ehlershjemmets ry, at det var her, man tog børnene. I disse år oplevede jeg mange sørgelige skæbner, men der var dog også positive oplevelser.

Eblerskø ligger som en oase ved Sdr. Vilstrup Strand, 2007.

Noget af det, der gjorde stort indtryk på mig, var de ganske unge piger, der selv var blevet svigtet hele deres opvækst, og som så igen blev svigtet af hele deres netværk, når de selv var blevet gravide og derfor stod med dette kæmpe ansvar selv. Vi fik derfor i en periode meget stor betydning for disse unge piger, men samtidig svigtede vi dem også i de situationer, hvor det så ikke gik. I dag har jeg stadig kontakt med en af de unge mødre, der var her i starten af 1990'erne, og som kom herfra med sit barn, og hver gang der sker ændringer af enten positiv eller negativ karakter, kontakter hun mig og beretter om sin situation.

Børnehuset

En af de mere personlige og faglige udfordringer jeg oplevede under Jette Christensens virke var, at jeg i slutningen af 1990'erne bliver flyttet som afdelingsleder i familieafdelingen og tiltræder som afdelingsleder i børneafdelingen. Dette var på grund af omstrukturering, og det var en beslutning, jeg ikke havde indflydelse på. Jeg kan huske, at jeg var rigtig ked af at skulle forlade familieafdelingen på daværende tidspunkt. Mange af mine kollegier, havde jeg været med til at ansætte, og selve arbejdet med familierne var jeg også rigtig glad for.

Men selv om det ikke er en beslutning, jeg selv var med til at træffe, vil jeg i dag ikke ønske det anderledes. At arbejde i Børnehuset giver mig glæde hver dag. Og sammen med personalet kan jeg gøre en forskel og hver dag opleve små positive ændringer.

I mit virke som afdelingsleder i Børnehuset oplever jeg i 2004 igen et markant lederskifte. Forud for dette skift var jeg konstitueret leder på Ehlershjemmet i ca. 7 måneder grundet, at Jette Christensen først blev sygemeldt og siden fratrådte sin stilling. Herefter tiltrådte Kim Quist som forstander på Ehlershjemmet, hvor han fortsat er.

Kvalitet er nøgleordet

Jeg husker tydeligt de første dage, hvor Kim Quist var her, og han arrangerede et møde med skovfogeden og fik de store træer i haven ud mod vandet fældet. Her tænkte jeg, at forandringens tid var kommet til Ehlershjemmet, hvilket viste sig at holde stik. Jeg har oplevet flere forandringer de sidste 4 år end gennem resten af min ansættelse.

Kim Quist lagde fra første dag vægt på udvikling af personalets faglige ressourcer og kompetencer. Vi oplevede samtidig, at vi skulle arbejde mere selvstændigt, træffe egne beslutninger, og i det hele taget fik vi tildelt mere personligt ansvar end tidligere.

Ordet 'kvalitet' er et af Kims nøgleord, og det skal være synligt i alt vores arbejde. Blandt andet har det skriftlige arbejde, vi udfører, fået langt større fokus nu end tidligere, og alt personale har gennemgået samme kursus i skriftlig pædagogisk dokumentation. Kim har ligeledes indført teamtanken, og der lægges stor vægt på, at de enkelte medarbejdere repræsenterer forskellige faglige kompetencer i de enkelte teams. Under Kims tid i huset har vi ligeledes oplevet, at medarbej-

derstaben næsten er fordoblet, og kerneydelsen er udvidet til nu også at kunne påtage sig opgaver eksternt i familiernes eget hjem. Familieafdelingen er flyttet og har nu til huse i lejligheder i Haderslev.

Børneafdelingen er blevet opnormeret til 12 børn, hvor der før var plads til 8. Vi har nu børn i hele huset, hvor de er fordelt på 3 afdelinger. Hvor vi før i tiden placerede barnet ud fra, hvor der var plads, bliver børnene nu primært placeret ud fra en pædagogisk vurdering af deres behov.

Pædagogisk, fagligt og professionelt er der sket en stor udvikling, siden jeg startede på Ehlershjemmet i 1973. Dengang fik en nyuddannet pædagog 6.000 kr. brutto inkl. tillæg, hvor en ny uddannet i dag får 21.500 kr. brutto ex. tillæg. Selve uddannelsen som pædagog har ligeledes ændret sig væsentligt. Der stilles langt større krav til de studerende i dag end for 35 år siden. Dette mærkes her i huset hver gang vi får nye studerende eller ansætter nyuddannede pædagoger.

Udviklingen i huset har også stillet store krav til min egen omstillingsparathed samt personlige og faglige udvikling, og det gør den fortsat. Og selv om jeg efterhånden kan se en ende på mit arbejdsliv, tager jeg gerne imod nye faglige og personlige udfordringer.

Til slut vil jeg sige, at hvis mursten kunne tale ville 'det hvide hus i skoven', som nu er blevet gult, kunne fortælle en langt mere uddybende historie end min. ■

Vera Augustinus ved
indvielsen af
vikingebopladsen, 2006.

Ehlershjemmet, set med en beboers øjne anno 2006

af Stine Graversen

Beboer på Ehlershjemmet januar-august 2006

DEN FORKLARING jeg fik om Ehlershjemmet før jeg kom var, at det var meget idyllisk, med skov, eng, mark og strand og at det lå i Haderslev. Da jeg var på vej herop, for at se det, og der blev drejet fra før vi overhovedet var kommet til Haderslev blev jeg underlig tilpas, for vi skulle jo til Haderslev. Da vi så ankom til Genner Strand syntes jeg vi var langt ude og nu måtte vi da snart være der, men nej, turen var ikke slut endnu. Da vi kom til Sønderballe havde jeg opgivet at prøve at få øje på Ehlershjemmet, for vi kom bare længere og længere ud, væk fra al menneskelig civilisation. Men nu var vi jo næsten ved Ehlershjemmet, og inden jeg vidste af det stod vi foran den her store flotte bygning.

Jeg blev vist rundt på Ehlershjemmet og fik fortalt alt muligt om hvad det var for et sted og hvilke slags mennesker, der arbejdede her og hvilke slags mennesker, der blandt andet kom på Ehlershjemmet. Jeg kørte derfra med en spænding og et håb om, at alting nok ville gå i orden nu. Skulle jo kun være der tre måneder så det med at det lå uden for al civilisation var jo nok til at overleve.

Den 4. januar 2006 flyttede jeg ind på Ehlershjemmet, værelse J. Folk var enormt flinke, både beboere og pædagoger, og alle tog godt imod en. Jeg fik godt nok nogle advarsler fra nogle af de andre beboere: ”Pædagogerne er kun flinke den første uge og så er de stride ved dig!” Advarslen troede jeg på da de jo nok vidste det, de havde jo været her længere tid end mig, så de vidste det nok. Men det gjorde de ikke. Godt nok var de mere flinke den første uge, end hvad de har været siden hen, men ikke helt i det omfang der blev givet udtryk for af de andre beboere, men helt flinke er de nu heller ikke altid, selv om de gerne vil være det, men hvis man nu tænker over det, så alle de ting man måske syntes er for groft ind imellem gør de jo kun for at hjælpe. Men Ehlershjemmet er nu alligevel et godt sted. Man fandt hurtigt ud af hvilke pædagoger man kunne bedst med, og i nogle tilfælde var man endda så heldig at få en af dem som kontaktperson; så heldig var jeg.

Tiden på Ehlershjemmet syntes til tider, for ikke at sige ofte at gå langsomt. Men effekten af at ens familie og venner er ca. 60 km. væk og den eneste kon-

takt man har med dem er via mobiltelefon, hvor der ikke just var den bedste forbindelse, eller over Internettet men man kunne jo heller ikke sidde foran en computer hele dagen bare for at holde kontakten med folkene derhjemme, gjorde det jo heller ikke bedre. Men som tiden også gik begyndte man at falde mere og mere til på dette hjem og snakkede bedre og bedre med de andre beboere og pædagoger og dagene blev udholdelige.

Hver uge havde vi vores faste tjanser. Vi havde et rengøringsområde og en maddag. Rengøringsområdet var for at vi selv var med til at holde vores fællesarealer rene og pæne. Det var ikke just altid at dette blev gjort, hele vejen rundt næsten var der huller i rengøringen. Folk var gode til at komme med undskyldninger. Maddagen foregik om eftermiddagen til opvasken efter aftenmaden var overstået. Der var vi i selskab med køkkenets gæve personale, som lærte os små fif om almindelig madlavning, som vi jo ville komme til at bruge senere.

Selv bad jeg også om at få noget mere at lave, noget udover huslige sysler og pasning af et barn, og det var Ehlershjemmet behjælpelig med. De skaffede mig et praktikjob på Historisk Arkiv i Haderslev, som passede meget godt til min historiske interesse. Så to gange i ugen kunne jeg komme lidt væk og snakke med andre end beboere eller pædagoger, hvilket var ret så behageligt.

Mens jeg var deroppe blev det vurderet at jeg ikke kun skulle være der tre måneder men seks måneder. Min første tanke var ”NEJ, ikke seks måneder her, det holder jeg ikke ud!” men alligevel forsvandt tiden hurtigt. Der blev gået ture i naturen omkring Ehlershjemmet, der blev set film om aftenen, der var ture til Haderslev og så de faste opgaver vi hver især havde. Alt

dette gjorde at der kom lidt forandring i dagene deroppe. Ehlershjemmet var også villig til at aflaste for en hvis man nu havde et behov for bare at komme lidt ud. Enten hjem for at se venner og familie eller bare havde brug for en dag inde i byen.

Den 18. maj 2006 flyttede Ehlershjemmet ud i Fælleshave. Der fik hver familie der var på Ehlershjemmet tildelt en lejlighed med eget køkken, bad, stue og 1-2 værelser. Her skulle vi så selv stå for alt hvad der nu hører til at have eget hjem. Indkøb, madlavning og rengøring. Det var med stor glæde vi flyttede i de her lejligheder for dem havde vi ventet på længe. Kim Quist var gentagne gange blevet udspurgt af os beboere om vi ikke snart skulle flytte, idet det gentagne gange var blevet udskudt af økonomiske grunde. Det var faktisk sådan at nogle af os regnede med at vi slet ikke ville nå at flytte med ud i de nye lejligheder og det var også tilfældet for nogle af os. Men flytte kom vi da til, langt om længe. Og det har været en god ting.

Ehlershjemmet eksisterer stadig den dag i dag, blot i to afdelinger. Ude på det gamle Ehlershjem er der nu kun børneafdeling og i Fælleshave ligger Ehlershjemmets familiehus. Og Ehlershjemmet er ikke hvad det engang har været. Personligt ville jeg sige at Ehlershjemmet er blevet bedre, og er helt trist over jeg snart skal til at forlade det, for beboerne, pædagogerne og de ansatte er blevet en del af mit liv, både på det gode og det onde. Og de vil altid blive savnet. ■

Tro det eller ej “gamle gule damer kan være udødelige”

af forstander Kim Quist

JUNI MÅNED I 2004 var starten til en markant ændring af Ehlershjemmets virke. Ikke en ændring i beboersammensætning, ej heller en markant udskiftning af personalet, nej, en ændring af holdningen til arbejdet med beboerne, en ændring af personalets samarbejde. Man kan sige at der skulle lægges nye sten på vejen for at skabe en anderledes kultur. Sideløbende hermed iværksattes der en proces hen imod bedre fysiske rammer. Ikke sådan at forstå at beliggenheden og den ‘gamle gule dame’ ikke kunne være sig selv bekendt men hun var blevet lidt slidt at se på og trængte faktisk til en ny ‘kjole’ og når man sådan får en ny kjole og oven i købet er stolt af den, skal den da vises frem.

Så inden sommeren i 2004 var ovre havde Ehlershjemmet fået mere lys på sin østvendte side, den ud mod kysten, ganske enkelt ved at lade nogle træer og noget buskads fjerne, så den smukke gamle dame kunne vises frem og alle dem som måtte ønske det kunne beskue det blå hav, og det er jo svært at lade være med.

En meget stor omstillingsproces fulgte i kølvandet, kulturen i huset skulle ændres, meget kursus og megen efter- og videreuddannelse flød i rigelige mængder til huset. Personalet var i første omgang lidt skeptiske men meget nysgerrige, forventningsfulde og parate. Alle ved hvor svær integration kan være, men efter en

lang proces, som for øvrigt stadig pågår, havde personalet erfaret gevinsten ved konstruktiv kommunikation, samarbejde, proaktiv holdning, teamwork, men også fået større indflydelse på egen hverdag og var væsentligt inddraget omkring deres opgaver med børn og familier. Man kan sige at ansvarligheden, entusiasmen og fagligheden gik nu hånd i hånd til stor gavn for alle der boede hos ‘den gamle dame’. Personalet blev så glade for de nye sten på vejen at megen energi og begejstring opstod og ildhu, indsats, forståelse og nye initiativer blomstrede, og det kom ikke blot af det nye lys fra østkysten, men i særdeleshed indefra.

Den gamle dame trængte som sagt til en ny kjole, men årene havde også gjort at der var tilflydt lidt ekstra kilo på bagen og korsettet var ved at sprænges, ja, faktisk var der ikke gjort noget synderligt ved korsettet siden engang i halvtredserne, noget måtte gøres. Mange børn havde ikke eget værelse, vores familier boede på værelse med fælles bad og toilet på gangen, personalet havde kontorer m.m. klods op og ned ad beboerne. Således blev der i efteråret 2004 iværksat en komplet plan for at tilvejebringe bedre fysiske omgivelser, ja, etablere et helt nyt korset. Men at bygge nye korsetter i amtskommunalt regi er ikke noget der sker henover natten og meget bureaukrati og mø-

deaktivitet fulgte, men hele tiden med fuld opbakning fra amtet og efterfølgende Haderslev Kommune som blev ny driftsherre fra 1. januar 2007.

Første etape af planen var at flytte hele familieafdelingen til egnede omgivelser. Således flyttede hele fa-

miliafdelingen i maj 2006 til lejede lokaler i Fælleshave ved Nederbyvænget i Haderslev. Her fik afdelingen langt bedre fysiske rammer, baseret på lejligheder, og hele indsatsen over for vores familier kunne optimeres i mere naturlige og oprigtige omgivelser.

FOTO: OVE KIRKETERP

Familieafdelingens fraflytning resulterede i at rigtig mange m² blev frigjort og vi kunne nu disponere hele huset til vores børn, således blev der i efteråret 2007 iværksat en gennemgribende renovering af 'den gamle dame'. Renoveringen beløb sig til over 4 millioner kr. og i dag fremstår hun med smuk ny kjole og totalt renoveret korset. Hele korsettet, som jo er det der bærer, er i dag indrettet efter alle kunstens regler og giver optimale betingelser for barnet, med stor fokus på at virke oprigtigt hjemligt og ikke institutionsagtigt.

Sideløbende hermed havde Ehlershjemmet oplevet en knopskydning i form af en ekstern afdeling, en afdeling som typisk foretager sig ambulante arbejder i familier og leverer meget støttet og overvåget samvær. Denne afdeling har i marts 2008 etableret sig i en patriciervilla i Haderslev, det hus som tidligere husede specialinstitutionen Knuden.

Gennem alle årene fra 2004 til i dag har der været en stor vækst i opgaver til Ehlershjemmet og medarbejderstaben er vokset betragteligt og flere faggrupper og spidskompetencer er tilknyttet.

I dag består husene (faktisk tre) af fagpersoner spændende fra socialpædagoger, socialrådgivere, lærere, terapeuter, fysioterapeuter, psykologer, specialergoterapeut, pædagogmedhjælpere til kontorassistenter, rengøringsassistenter, serviceleder, køkkenassistent, flexjobber, jobprøvninger og skånejob.

Sideløbende med denne vækst i mængden af opgaver har Ehlershjemmet inden for fire år bevæget sig fra at være amtskommunal institution til kommunal institution (kommunalreformen i 2006) og til pr. 1 januar 2008 at overgå til selvejende institution godkendt som almennyttig fond. Fonden blev stiftet af en af Ehlershjemmets mangeårige venner, nemlig Lions Club Sophies Kilde, Haderslev.

Efter endt renovering var tiden kommet til at se på om den muld som 'den gamle dame' havde slået sine rødder i også var vel gødet til formålet, nemlig at sikre vores børn optimale udviklingsmuligheder. Vi måtte ret hurtigt konstatere at mulden manglede akut gødning. Derfor blev der i efteråret 2007 igangsat et meget stort projekt, et projekt som over en årrække skulle sikre at hele udearealet omkring 'den gamle dame' også var tidssvarende og indeholdt al den nødvendige gødning, så der ville spire en masse muligheder op, muligheder for at sikre vores børn optimale vilkår for udvikling. En arbejdsgruppe udarbejdede en helhedsløsning og 1. etape af denne plan blev realiseret netop som disse linjer skrives. En helt ny legeplads så dagens lys, en fantastisk plet, som har vakt genklang i hele regionen og mange pædagogiske kredse, står nu blits, blank og færdig og lyden af dejlige børn toner op mod 'den gamle dame', der fremstår i sin nye gule kjole med rød top, nyt korset og nyder lyden af børn i trivsel, mens solens stråler fra havsiden varme hendes ryg samtidig med at hendes syn spejder over den skønneste danske løvskov.

En sådan løvskov, der jo følger årstidens komme og gang, ja, vi bliver alle lige betaget hvert år i maj når den igen fremstår grøn og frodig. På Ehlershjemmet er det blevet en stående passus at bøgen bliver jo grøn igen i maj. Hvorfor nu det; fordi det er symbolet på et sted som altid er i vækst og udvikling, et sted som aldrig vil stå stille og stagnere. Vi kommer igen og igen med nye tiltag og vi vil altid optimere vores indsats til gavn for de borgere som måtte have behov for vore tilstedeværelse og vi vil altid forsøge at gøre det med den nødvendige ydmyghed som en så betroet opgave påkræver. Ligeså ydmyg som når vi bevæger os ind i denne store skov som med alt dens pomp og pragt og

rigtig mange år på bagen, stadig kommer igen hvert år i maj, uanset vind og vejr.

Ehlershjemmet har som sin vision for fremtiden det klare mål at være en af Europas bedste døgninstitutioner for familier og børn. Det betyder at der i fremtiden fortsat skal være stort fokus på at bevare børneperspektivet i enhver henseende, at der skal fastholdes et udviklingsperspektiv både for beboere og medarbejdere, at vores grundlæggende overbevisning er at "alle har de fornødne ressourcer, de skal blot udvik-

les", at kulturen på stedet skal være båret af grundlæggende menneskelige værdier, at faglighed og professionalisme ikke kan tilsidesættes af økonomi.

Derfor vil vores mottoer for fremtiden være:

"Aldrig stille, altid på vej".

"Sigt efter månen, rammer du ikke lander du blandt stjernerne".

"Gamle damer skal respekteres". ■

I 2008 fik Kim Qvist overrakt 400.000 kr. af H.K.H. Prinsgemalen Henrik på vegne af Lions Club.

FOTO: OLE NISSEN

Fotokavalkade fra indvielsen af vikingebopladsen i 2006.

Fotos: Carsten Rasch

Fotokavalkade fra indvielsen af vikingebopladsen i 2006.

Fotokavalkade fra indvielsen af vikingebopladsen i 2006.

Fotos: Carsten Rasch

Fotokavalkade fra indvielsen af vikingebopladsen i 2006.

